

DES HEEREN KERK IN DE LEERSCHOOL GODES

ds C. Kramp

Ik zal u onderwijzen en u leren van de weg, dien u gaan zult; Ik zal raad geven, Mijn oog zal op u zijn.

Psalm 32:8

Psalm 119:69

Psalm 32

Psalm 25:4

Voorafspraak

Mijne hoorders, het is een onomstotelijke waarheid, dat wij diepgevalen schepselen zijn. Evenmin mag geloochend, dat er niemand van nature is, die hier iets van beseft. Ja, is het niet ontzettend, dat er niemand is die naar God Zijnen Schepper vraagt en zoekt?

O, als de Heere de eerste en de laatste niet was in het werk der verlossing van zondaren, er zou er niet één tot God wederkeren. De Heere heeft echter van eeuwigheid gedachten des vredes gehad. Heerlijke gedachten. Zo onuitsprekelijk heerlijk, dat de ganse Kerk des Heeren in aanbidding neerknielt, als zij iets van deze gedachten in haar ziel mag ondervinden.

Zulke heerlijke gedachten, om met behoud van het recht en de verheerlijking Zijner Deugden, Zijn uitverkoren Kerk zalig te maken. Om elk persoonlijk te trekken uit de duisternis, waarin zij zichzelf moed- en vrijwillig gestort hebben, en hen te brengen tot Zijn wonderbaar Licht.

De Drie-enige Verbonds-Jehovah nam op Zich, om dat eenzijdige werk der zaligheid in de harten van zondaren te verklaren. En wel op zulk een wijze, die de bewondering van engelen en verkorenen zou opwekken. Immers, de engelen hebben gezongen in Efratha's velden: Ere zij God in de hoogste hemelen, voor het uitdenken en schenken van zulk een zaligheid. Vrede op aarde, in de zending van Gods Eniggeboren Zoon in ons vlees, Zich vernederende tot in de dood, ja, de dood des kruises, opdat Hij, voor de Zijnen, de vrede met een Drie-enig God zou verwerven.

In de mensen een welbehagen, dus ook in de bearbeiding van de uitverkoren zondaar. De engelen hebben er zich over verwonderd, dat de Drie-enige God op zo een wonderbare wijze mensen zou zalig maken. Doch ook de Gemeente des Heeren moet hier op aarde reeds uitroepen: O diepte des rijkdoms beide der wijsheid en der kennis Gods! Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk Zijn wegen! Want wie heeft de zin des Heeren gekend? Of wie is Zijn raadsman geweest? Of wie heeft Hem eerst gegeven, en het zal hem wedervergouden worden? Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen. Rom. 11:33-36.

En wat zal het dan zijn, zo zij straks uit alle nood en dood verlost zijn, om eeuwig de Heere groot te maken voor die genade aan hun, onwaardigen bewezen. Daar is onze tong niet bekwaam voor, om er iets van te bespreken en geen pen kan het beschrijven, wat 's Heeren kinderen zullen genieten in de hemelse gelukzaligheid. Dat heeft geen oog gezien en geen oor gehoord, en het is nog nimmer in 's mensen hart opgekomen. Die heerlijkheid wordt bewaard voor de eeuwigheid.

Wie er echter toe verwaardigd wordt, om eeuwig God groot te maken, die zal hier op aarde Goddelijk onderwijs ontvangen, om als een dwaze, blinde en onwetende zondaar geleid te worden, zoals de dichter van Psalm 25 het beschrijft, in het recht. Wij worden liever in de liefde geleid en verlangen naar genade, maar de Heere keurt het nodig, dat Zijn uitverkorenen geleid worden in het recht. Dat leerde Hij ook Zijn knecht David. Daartoe bracht Hij hem op de leerschool, wat wij noemen de Hoogste School, waar al 's Heeren volk op onderwezen wordt.

Nu, bij die Hoogste School wensen wij u te bepalen, terwijl u onze tekstwoorden opgetekend vindt in de u voorgelezen Psalm 32, waar in het 8e vers geschreven staat:

Ik zal u onderwijzen en u leren van de weg, dien u gaan zult; Ik zal raad geven; Mijn oog zal op u zijn.

Aleer wij tot de verklaring van genoemde tekstwoorden overgaan, laat ons eerst 's Heeren Heilige Naam aanroepen om Zijn onmisbare zegen.

Gebed.

Zingen: Psalm 119:32.

Inleiding

Psalm 32 is nauw verbonden aan Psalm 51. In de 51e Psalm komt David tot de ootmoedige schuldbelijdenis voor de Heere van zijn verschrikkelijke zonden. Hoe bang is het hem geweest. Hij heeft gebruld - zo schrijft hij - van smart. Hij kón maar niet vallen. En toch moest dit gebeuren. Nu, de Heere zendt Zijn profeet en met de gelijkenis van het éne oilam krijgt David de slag naar binnen. Hij aanvaardt zijn zonde en ook de straf. Dat hebben wij allen nodig, om schuldenaar onder God te worden.

Davids bekering - Davids koningschap - het moest vallen, ja, David-zelf werd niet meer waardig, om ooit iets van de Heere te ontvangen. En wanneer wij nu iets mogen kennen van die oprechte schuldbelijdenis, gewis, dan zal Psalm 32 geen vreemde Psalm voor ons zijn. Immers, daarin verklaart de dichter die heerlijke schuldvergeving. De schuld bedekken, o, dat doen wij gaarne. Om zo mogelijk vrij te komen van de straf, die op de overtreding gesteld is.

De schuld belijden, dat werkt Gods Geest bij de aanvang, maar ook gedurig bij de voortgang, zo wij in zonden vallen. Het is 's Heeren Geest, Die niet rust, tot wij in oprechtheid al onze zonden bekennen en erkennen, dat God, de Heere, rechtvaardig is en ons geen onrecht doet, indien wij om onze zonden door Hem gestraft worden.

Hierin is echter nog wel onderscheid.

Toestemmen, dat God het naar recht doen mag en kan, het is genade. Of, dit recht Gods liefhebben, omhelzen, ja, om uit te roepen: Uw doen is rein; Uw vonnis gans rechtvaardig. Dit is groter genade.

Het is het leiden van de Geest Gods in het Recht. En daarom kan ook David straks getuigen, op grond van recht, in Psalm 32:1 en 2: Welgelukzalig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is. Welgelukzalig is de mens, dien de HEERE de ongerechtigheid niet toerekent, en in wiens geest geen bedrog is. Hier roemt David - al is hij een Oudtestamentische gelovige - dat Sion door recht verlost wordt. Een andere weg was er toen niet en ook nu niet.

Zagen al de offeranden niet op de komende Christus? Hij zou immers het ware Offerlam zijn.

In die volkomen aangebrachte gerechtigheid van Jezus Christus is ook Davids zonde - Davids schuld - geheel vergeven. Onuitsprekelijke blijdschap vervult zijn ziel. Welk een onderscheid - voorheen en thans. Voorheen - benauwd en bestreden, ja, diep ongelukkig, de ongelukkigste mens op de wereld.

En nu - o, hoe zal hij het toch uitroepen, wat er in zijn ziel doormaakt wordt. Hoe verheugt mag hij nu zijn. Het is een wonder. Hoe het werkelijk is, is hem onmogelijk uit te spreken. Maar, hij zal er van uitroepen, wat hij kan. Hij zal ons zeggen, hoe hij schuldenaar geworden is onder God; hoe al zijn zonden hem zijn vergeven, om Christus' wil, Die voor hem Borg is geworden.

En wat is de vrucht van deze heerlijke weldaad? Dankbaarheid. Wat zal hij de Heere vergelden? Nee, dat kan hij niet, dat kan geen schepsel. Maar, de Heere zal zijn ziel vervullen met die lage gestalte, die Hem alléén doet bedoelen. De ere Gods en het heil van Sion.

De Heere was alles voor hem geweest en nu kan het niet anders, of wederliefde vervult zijn hart. En in heilige verwondering beluistert hij 's Heeren Woord, als Deze hem aanspreekt met:

Ik zal u onderwijzen en u leren van de weg, dien u gaan zult; Ik zal raad geven; Mijn oog zal op u zijn.

Staan wij achtereenvolgens stil bij de navolgende gedachte:

DE HOOGSTE SCHOOL MET DE BIJBEL

En bezien daarbij nader de volgende onderwerpen:

ten 1e de Allerhoogste Leraar;

ten 2e de allervreemdste leerlingen;

ten 3e de allervolmaaktste onderwijzing;

ten 4e de allerwonderlijkste opleiding;

ten 5e de allerheerlijkste verklaring;

ten 6e de allergebouwde bewaring.

Om met een woord van toepassing te eindigen.

Ten 1e de Allerhoogste Leraar

Ik zal u onderwijzen.

Zou dit David zijn, die hier spreekt?

Sommige uitleggers menen van wél, andere van niet. Zeker, David is vol, van hetgeen de Heere aan hem geschonken heeft en hij kan er niet van zwijgen, maar zou David dát kunnen: onderwijzen - leren - raad geven, en zou zijn oog overal kunnen zien? Immers nee.

Wij geloven met de andere uitleggers, dat de Heere tot David spreekt en de man naar Gods hart het mag ervaren, dat de Heere hem zal onderwijzen, leren en raad geven, en dat Gods oog op hem zal zijn. En dit grote voorrecht valt de ganse Kerk te beurt. Hier spreekt dus de Almachtige - de Alomtegenwoordige - ja, de Allerhoogste Leraar; dus de Drie-enige God.

De Onveranderlijke eeuwige IK, die de hemel en de aarde gemaakt heeft en deze nog onderhoudt door Zijn Voorzienigheid, die van eeuwigheid en tot in eeuwigheid Dezelfde is. Die niemand van node heeft, maar het volmaakte, heerlijke, Goddelijke wezen is in Zichzelf, voor Wie de heilige engelen hun aangezichten bedekken en Zijn heiligheid en heerlijkheid uitroepen.

IK, Die Mijn eigen Zoon niet gespaard heb, maar heb Hem overgegeven tot een Plaatsbekleder voor schuldige zondaren, om zulke ellendige schepselen weer in de gemeenschap met Mij terug te brengen.

IK, Die Mijn Geest uitzendt, om dode zondaren levend te maken, opdat ze zouden wederkeren en met schaamte hun afwijkingen voor Mij zouden belijden.

IK, Die u Mijn liefde betoon als een onveranderlijke, eeuwige zondaarsliefde, om u tot Mij te trekken met koorden van goedertierenheid.

IK, Die Mijn grimmigheid, welke Ik tegen u had, heb afgelegd, omdat Mijn geliefde Zoon volkomen voor u voldaan heeft.

IK, de Rechter van hemel en aarde, die de schuldige geenszins onschuldig houdt, die gewis alle onboetvaardige, ongehoorzame en goddeloze schepselen zal straffen. Maar ook:

IK, de Vader aller barmhartigheid voor Mijn kinderen. Die hun alle lichamelijke en geestelijke nooddrift schenk en hen leid door dit aardse tranendal; Die hen bewaar en hen verzorg en alle kwaad van hen weer, of dat voor hen ten beste keer.

IK, de Zoon, die van eeuwigheid en tot in eeuwigheid God ben, die op de eis des Vaders intrad, om Borg voor de uitverkorenen te worden. Ik ben daartoe van de Vader gezalfd tot Profeet, Priester en Koning.

IK ben ook in de volheid des tijds gekomen; God, Mijn Vader heeft Mij uitgezonden en Ik ben vrijwillig gekomen; geworden uit een vrouw, geworden onder de wet; opdat IK degenen, die onder de wet waren verlossen zou, en opdat zij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden. Gal. 4:4b, 5.

IK, de tweede Persoon in het aanbiddelijke Goddelijke Wezen, ben mens geworden, hen in alles gelijk geworden zijnde, uitgenomen de zonde. Gekomen als Profeet, om Mijn volk, Mijn duurgekochte Gemeente, te onderwijzen, dat er geen zaligheid is, dan alleen door Mij. Om hun bekend te maken alles, wat tot Gods eer strekt en hun zaligheid beoog.

Dat onderwijs van de Hoogste Profeet is onderscheiden van het onderwijs van alle profeten des Ouden Testaments, ja, zelfs van het onderwijs van Johannes de Doper. Zij moesten al hun profetieën, waarschuwingen en vertroostingingen voor het volk aanvangen met: Zo zegt de Heere!

Het werd hun eerst van de Heere bekend gemaakt op onderscheiden wijze. Daarom konden ze ook alleen spreken in de Naam des Heeren, als Zijn gezanten, die het hun opgedragen woord moesten spreken.

Doch de eeuwige Zone Gods, Die in de gestaltenis Gods zijnde, geen roof geacht heeft Gode even gelijk te zijn, zie, Hij kon zeggen:

IK, de Goddelijke IK, ben gekomen, om u te verkondigen, wat Ik van de Vader gehoord en gezien heb. En wat was deze boodschap? Hij kwam als Gezant des Vaders, om tot Zijn volk te zeggen: Ik ben de Weg, en de Waarheid en het Leven. En wat was het antwoord?

Lees het Evangelie van Johannes, het eerste hoofdstuk van vers elf tot en met dertien: Hij is gekomen tot het Zijne, en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen. Maar zovelen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven; Welke niet uit de bloede, noch uit de wil des vleses, noch uit de wil des mans, maar uit God geboren zijn.

Priester. Niet één priester van het oude Verbond kon de zonden des volks verzoenen. Zij waren wel bezig in de dienst des Tempels om voor het volk verzoening te verkrijgen. Doch de gehele schaduwdienst - van de Voorhof tot het Heilige - van het Heilige tot het Heilige der Heilige - van offer tot priester - van priester tot hogepriester, het wees alles op de komende Enige Hogepriester.

En nu kon Hij alleen zeggen in Ps. 40:8-10: Zie Ik kom; in de rol des boeks is van Mij geschreven. Ik heb lust, o mijn God! om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden mijns ingewands. Ik boodschap de gerechtigheid in de grote gemeente; zie, mijn lippen bedwing ik niet; HEERE! Gij weet het.

Ja, Hij alleen heeft met één offerande in eeuwigheid volmaakt degenen, die geheiligd worden. Waarom Hij ook volkomen kan zalig maken degenen, die door Hem tot God gaan, also Hij altijd leeft om voor hen te bidden. Want zodanig een Hogepriester betaamde ons, heilig, onnozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren, en hoger dan de hemelen geworden; Dien het niet allen dag nodig was, gelijk de hogepriesters, eerst voor zijn eigen zonden slachtofferen op te offeren, daarna, voor de zonden des volks; want dat heeft Hij eenmaal gedaan, als Hij Zichzelf opgeofferd heeft.

Als Profeet, ja, de Hoogste Profeet, zo mag Hij zeggen, ben Ik de Goddelijke IK. Als Priester, ja de Enige Hogepriester, zo mag Hij getuigen, ben Ik, de Goddelijke IK. Doch tevens als Koning is Hij de Almachtige, Die de pers alleen getreden heeft. Aardse koningen zenden hun legers om voor hen te strijden, en zo mogelijk voor hen de overwinning te behalen. Doch deze Koning is de Koning der koningen. Hij heeft de strijd alléén aangeboden met Satan, onze wederpartijder; en op een wonderlijke wijze heeft Hij de overwinning behaald. Door Zijn dood, ja de dood des kruises, heeft Hij de overheden en de machten uitgetogen, en heeft die in het openbaar tentoongesteld en heeft door hetzelfde over hen getriomfeerd.

Ja, mede door Zijn heerlijke opstanding heeft Hij die overwinning behaald. En dat alleen voor de Zijnen.

Overwonnen de geestelijke dood.

Overwonnen de tijdelijke dood.

Overwonnen de eeuwige dood.

Door Hem, de Overwinnaar van dood en graf. Voor de Zijnen, uit enkel genade, het eeuwige leven.

De Vader is de Goddelijke IK. De Zoon heeft de Goddelijke Gelijkheid.

De Heilige Geest bezit eveneens de Goddelijke Wezeneseenheid.

Is Hij niet de Geest Gods, de Geest des Zoons, de Geest des Vaders, de Geest des Heeren HEEREN?

De Allerhoogste Leraar op deze Hoogste School is de Drieenige God, Vader, Zoon en Heilige Geest.

Hoe zou de heilige Geest gemist kunnen worden? Hij gaat toch uit van de Vader en de Zoon. Is Hij niet de Adem des Almachtige? Om de dode zondaar levend te maken. Zou er ooit zaligheid zijn, zonder Zijn onwederstandelijke werking in het hart des zondaars? Immers nee! Zou de schepping onderhouden kunnen worden zonder Hem? Staat er niet geschreven in Psalm 104:30: Zendt Gij Uw Geest uit, zo worden zij geschapen, en Gij vernieuwt het gelaat des aardrijks? O, die dierbare Heilige Geest, Die in het hart van Gods volk komt, om de verworven zaligheid toe te passen.

O, wat bedroeven wij Hem toch menigmaal, wanneer wij niet ontkleed, maar overkleed willen worden. Gelukkig, ondanks tegenstand van ons, gaat Hij door, opdat wij onszelf als verbrijzelden en doemschuldigen zullen leren kennen en werkelijk die heerlijke, soevereine genade Gods zullen doorleven. Nu, deze Drie-enige God is de Allerhoogste Leraar op de School der Vrije Genade. En hoe wonderlijk dat Volzalige Wezen arbeidt in de harten van de leerlingen dezer school, laten wij dat bezien in onze tweede gedachte.

Ten 2e de aller-vreemdste leerlingen

Op elke aardse hogeschool moet men een zekere leeftijd bereikt hebben en ook aan de gestelde vereisten voldoen, van hetgeen op zo'n school als regel gevraagd wordt, eer dat de naam van de leerling wordt ingeschreven.

Op de Hoogste School van hemelse oorsprong zijn de leerlingen daarentegen al opgeschreven vóór hun geboorte. Van eeuwigheid heeft de Allerhoogste Leraar hun namen reeds opgetekend.

Hij weet, wie er op die School zullen komen, en niet één van deze opgetekenden zal op een andere school onderwezen worden, tot zaligheid hunner zielen. De Heere kent de Zijnen. Welk een wonder, dat Raadsplan Gods, tot de gelukzaligheid van Zijn volk van eeuwigheid uitgedacht, tot in de kleinste bijzonderheden. Nooit kan de Heere iets teleurstellen. Hij weet alle dingen. Hier ligt de vastigheid voor Gods Kerk. Elke uitverkorene zal door Goddelijke trekking op die School gebracht worden. Al zullen het onderscheiden

wegen zijn, waarlangs zij zullen komen, op die ene School zal hun allen geleerd worden, welke kennis nodig is, om in het Koninkrijk der hemelen te kunnen ingaan. In Zijn omwandeling op aarde heeft de Heere Jezus er van gezegd: Voorwaar zeg Ik u: Indien u u niet verandert, en wordt gelijk de kinderkens, zo zult u in het Koninkrijk der hemelen geenszins ingaan.

Opgeschreven als leerling van die Hoogste School en daarom ook opgezocht. Dit gebeurt niet op de hogeschool dezer wereld, al stelt ge uw gedachten ook op de scholen waar de Theologie (Godgeleerdheid) onderwezen wordt. Immers, daar komt men zichzelf melden, of de ouders of verzorgers doen dit. In elk geval, niet één der leraren gaat zoeken naar leerlingen. Dat zou de goede naam der school immers schaden. En hoe vernederend zou dit voor de leraar zelf zijn, om leerlingen voor zijn school te gaan opzoeken. Nee! Dat is niet mogelijk. En bovendien, welk soort van leerlingen zou men dan wel moeten vragen? Het gevaar zou groot worden, dat men onkundige en slechte leerlingen ter school bracht.

Op de Hoogste School, de Goddelijke Universiteit, heeft echter nog nooit één leerling zichzelf aangemeld. En ook zouden er nimmer leerlingen zijn, zo de Allerhoogste Leraar niet Zelf persoonlijk Zijn hand tot hen uitstrekke; en door Zijn Woord en Geest hen liet nodigen en overreden.

Door de prediking van 's Heeren Woord wordt men genodigd, en door 's Heeren Geest overreed, om te luisteren en gevolg te geven aan 's Heeren roepstem. Opgezocht soms uit het midden der wereld, zich vermakende in de zonde; doch u wordt wakker geschud uit uw doodsslaap. Onrustig, ja heilig onrustig, gaat u vragen: Wat moet ik doen? Welk een wonder, als de Heere ons komt opzoeken. O, nee. Hij vindt het niet beneden Zijn waardigheid, om leerlingen voor Zijn school op te zoeken. Het is Hem een grote blijdschap, om de diep ellendige en schuldige zondaar tot Zich weer te brengen.

Hij vindt al degenen, die Hij wil trekken uit de duisternis, in de macht van zonde, wereld en duivel. Het zijn diep ellendige schepselen, die moed- en vrijwillig van Hem zijn afgeweken, maar nimmer uit en van zichzelf tot God zouden wederkeren. Het zijn opgetekende, opgezochte, maar ook weerbarstige leerlingen. Ze hebben er geen zin in om op 's Hemels leerschool te komen. Maar het is Gods Geest, Die hen komt te overreden, zich te laten onderwijzen. Hij komt hun weerstand te breken, zodat ze het straks een wonder vinden, een leerling op 's Heeren school te mogen zijn.

Het is een vreemdsoortig schouwspel; deze leerlingen vergaderd uit alle windstreken der aarde. Er zijn wel meer hogescholen, waar verschillende volken vertegenwoordigd zijn, maar op deze School is het in buitengewone mate het geval. Uit alle talen, natiën en volken zijn ze hier samengebracht; en wat wel het wonderlijkst is, bij hun verschil in lichamelijke kleuren, zijn ze één in de geestelijke zwartheid. Ook spreken ze één taal: de taal Kanaäns. Allen worden door één en Dezelfde Geest bearbeid!

Want het is het werk van Gods Geest, om in de Naam des Heeren, Die de hemel en de aarde gemaakt heeft, de leerlingen te brengen tot deze éénheid van belijdenis: Wij hebben gezondigd en gedaan wat kwaad was in de ogen des Heeren.

Het zijn niet de besten, die geroepen worden. Denk eens aan Manasse. Hoe vreselijk zijn zonden ook waren en hoe rechtvaardig de Heere hem had kunnen voorbij gaan; omdat zijn naam geschreven was in het Boek des Levens, nu wilde de Heere hem uit genade zalig maken. Zelfs deze verschrikkelijke zonden staan de Heere niet in de weg, alhoewel eenieder en dus ook zulk een zondaar zal weten, tegen Wie hij gezondigd heeft, daar het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt van alle zonde.

Niet alleen Manasse, die uitbrak in goddeloosheid, maar ook een Paulus, die onberispelijk was in de vaderlijke inzettingen, wordt op deze School leerling. Was Manasse een afgodendienaar en nog veel meer; Paulus, of wilt ge, Saulus van Tarsen, was uitermate godsdienstig. Ja, zó godsdienstig, dat hij meende door zijn godsdienst zalig te worden.

Welk een onderscheid, en toch... beiden van nature onbekeerd. Hier zien wij twee uitersten; de één in verschrikkelijke zonden en de ánder in eigenwillige godsdienst.

Zo ze echter niet waren opgezocht; ze zouden beide voor eeuwig omgekomen zijn. We namen deze voorbeelden uit de Heilige Schrift, om... Nee, niet om u te zeggen, dat alle mensen, die bekeerd worden, precies zijn als Manasse of als Paulus, ... maar, om het vrije, soevereine van Gods welbehagen te laten schitteren in het zaligen van zondaren.

En tevens, om de zuivere Schriftuurlijke, bevindelijke handelingen des Heeren te laten zien, wanneer Hij een zondaar komt te nodigen zich tot Hem te bekeren.

Want - of ge door Goddelijke liefde uit de wereld getrokken wordt of dat uw blinde ogen geopend worden voor uw godsdienst zonder God, of uw christen-zijn zonder Christus - bij beide wordt ge zondaar voor God, en roept ge om 's Heeren hulp en bijstand tot uw bekering.

Ge wordt ontdekt, dat u onbekeerd zijt en dit hebben alle leerlingen gemeen. Ze hebben allen duizenden gebreken en ze lijden aan één en dezelfde kwaal: geestelijke blindheid en daardoor onkunde van God en Goddelijke zaken. Onkundig, ja, dat zijn ze. Op de aardse hogeschool moogt ge niet onkundig zijn.

U moet een voorbereidend examen afleggen, waaruit blijken moet, of ge de kennis bezit, die nodig is, om de lessen te kunnen volgen. Op de hemelse Hogeschool worden echter alleen onkundige leerlingen toegelaten. Bovendien, wat ge nog meent aan kunde te hebben, wanneer ge op die school zijt, dit moet u alles als dwaasheid afgeven.

Zij missen dus in hun persoon alle eigenschappen om een goed leerling te zijn, doch nu komt ook het eenzijdige werk Gods geheel tot zijn recht. Hadden zij nog iets, dat aanpaste aan deze lessen, die de Heere hun zal geven, dan zou er nog iets van 't schepsel bij zijn. Het is nu echter het vrije werk Gods. De Heere alleen zal de eer en de lof en de aanbidding ontvangen, wanneer zij straks van de School der Vrije Genade zullen overgaan in de eeuwige heerlijkheid.

Alles, zelfs de bekwaamheid, om te kunnen leren, het is de Heere, Die ook dat komt te schenken. Hij heeft ze opgeschreven, opgezocht, overreed, een plaats gegeven, want ieder heeft niet dezelfde plaats. De Heere geeft elk een plaats, die eenieder past. Hij vergist Zich nooit.

En moet er op de aardse hogeschool betaald worden, niet alleen als men de lessen aanvangt, maar ook nog zolang men de school blijft bezoeken; hier hebt u het wondere der Hoogste School: niemand der leerlingen behoeft te betalen. Hier is het: O, alle u dorstigen! Komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld, en zonder prijs, wijn en melk!

O, ze zouden ook niet kunnen betalen, want ze hebben er alles geestelijk doorgebracht. Ze kunnen nimmer één penning meebrengen om te betalen. Wat hun natuur betreft willen ze veel liever betalen, want afhankelijk zijn, dat is niet aangenaam voor het vlees. Het geld, dat men echter meebrengt, is in het Koninkrijk Gods geen gangbare munt. Zijn niet al onze gerechtigheden een wegwerpelijk kleet? Vandaar, dat ze door Goddelijke onderwijzing een walging aan zichzelf krijgen. En zo worden ze ook ingewonnen, om het als een wonder van Gods goedheid te erkennen, dat ze zonder iets te moeten meebrengen een leerling mogen zijn op deze wondere School. En nu is dit niet bij één of enkele leerlingen zo, nee, allen zijn zij diep overtuigd, dat het enkel genade was, die hen opzocht en overreedde en op deze School bracht.

Zij zijn dit allen met elkander eens. 't Was loutere genade! Vindt u dit dan geen aller-vreemdste leerlingen? Gelukkig, als wij door 's Heeren opzoekende liefde er ook één van mogen zijn. Nu, deze leerlingen zullen onderwezen worden. Beluisteren wij dat in onze derde gedachte.

Ten 3e de aller-volmaaktste onderwijzing

Onderwijs is voor hen noodzakelijk. Goddelijk onderwijs zullen zij ontvangen, en zoals wij in onze vorige gedachte reeds opmerkten is de Allerhoogste Leraar de Drie-enige God; maar dan toch zó, dat, met diepe eerbied gezegd, elk der Personen Zich trapsgewijze in dit onderwijs openbaren zal.

Bij de aanvang geschiedt het onderwijs door de verborgen werking des Heiligen Geestes. Deze Geest, Die uitgaat van de Vader en de Zoon, bearbeit, zonder onderscheid, alle leerlingen en leidt hen ook op de Hoogste School. Aan Hem is opgedragen in de harten der leerlingen de eerste grondbeginselen te leggen, opdat daarop het onderwijs verder gebouwd kan worden. Nu is dit het wonderlijke! Het is Gods Geest, Die in het hart werkt, maar Zijn Persoon wordt niet geopenbaard.

De eerste grondslag die in het hart gelegd wordt is, dat wij in rekening staan met de Allerhoogste Leraar, dat is de liefdevolle God, Die ons op deze School heeft willen nemen. Dit verbaast dan de leerling in zulk een mate, dat hij zich weg schaamt, dat de Heere aan zó één Zijn liefde hierin wil betonen. Maar soms ook, dat wij aan de Allerhoogste Leraar, als een rechtvaardig God verschuldigd zijn, om Hem lief te hebben en te vrezen; en, waar dit niet bij ons gevonden wordt, zo beklemt ons de vrees, dat wij niet recht zijn.

Liefde en recht. De Geest leert er ons iets van. Soms eerst een weinig van Gods liefde, daarna iets van Gods rechtvaardigheid. Of, eerst het rechtvaardige en dan de liefde. Hoe het zij; Gods Geest zal u op deze School onderwijzen en leren de weg, dien u gaan zult.

Ik zal u onderwijzen. De zuivere grondslag moet gelegd, opdat wij leren mogen, dat wij gedaan hebben, wat kwaad was in Gods ogen en dat wij Zijn gramschap dubbel waardig zijn.

De Heilige Geest bepaalt ons bij het Leermiddel, dat op deze Allerhoogste School gebruikt zal worden. Het is het onfeilbare Woord des Heeren. Gods Geest zal dit Woord als een zwaard gebruiken, wanneer Hij ons de heilige Wet Gods uiteen zal zetten. Maar Hij zal dat Woord als een balsem uitgieten, wanneer Hij het heerlijke Evangelie der Zaligheid ontsluit voor verslagen en gewonde zielen.

De norm, de vastgestelde regel, zal nimmer verlaten worden. Het is Gods Heilige Wet, de Wet der Tien Geboden, en het Dierbaar Evangelie.

Ja, het onvergankelijke en eeuwig blijvend Woord Gods, dat zal alleen op deze School tot onderwijzing dienen. Doch volkomen waar is het, dat Gods Geest ons onderwijst. Wat werkt Hij nu echter in de leerlingen?

Een diep ontzag voor de Majesteit Gods. En niet minder voor Gods Heiligheid, Alwetendheid, Rechtvaardigheid en Almacht. Ja, dat Hij ook Alomtegenwoordig is. Vandaar, dat niemand weet, dat de werking in zijn hart van Gods Geest is. Hij gelooft, dat God het is, Die hem zo met zichzelf en de Heere bekend maakt. Wij krijgen dus met God te doen en deze diepe indrukken van het Wezen Gods, gepaard gaande met verootmoediging van ons hart voor de Heere, ze zijn de middelen en wegen Gods om al de leerlingen Zijner School te doen uitroepen: O, wat moet ik al doen, om zalig te worden? Doch aan allen moet Gods Wet verklaard worden, als kenbron hunner ellende.

Hoor, hoe het onderwijs aanvangt: Waaruit kent u uw ellende? En éénparig zullen ze antwoorden: Uit de Wet Gods.

Waarom? Wel, dit prent, ja drukt Gods Geest in hun hart. En nu: Wat eist de Wet Gods van ons?

Ook dit wordt geleerd: Dat leert ons Christus in één hoofdsom, in Matth. 22:37-40: En Jezus zeide tot hem: u zult liefhebben de Heere, uw God, met geheel uw hart, en met geheel uw ziel, en met geheel uw verstand. Dit is het eerste en het grote gebod. En het tweede aan dit gelijk, is: u zult uw naaste liefhebben als uzelf. Aan deze twee geboden hangt de ganse wet en de profeten.

Het ganse onderwijs zal dus rusten op de stelregel: Wet en Evangelie.

Aan aardse hogescholen zijn verschillende leraars, om te onderwijzen in onderscheiden bekwaamheden. Doch op 's Heeren Hoogste School is de Heere alléén Leraar, met zulke onuitsprekelijke begaafdheden, om Zijn leerlingen alles bekend te maken, wat ze nodig hebben, te weten, op hun reis door dit aardse tranendal. Klaagt men wel eens op aardse hogescholen over deze of gene leraar, vanwege vermeende of ware onhebbelijkheid; op de Hoogste school is de Allerhoogste Leraar zeer innemend. Vriendelijk spreekt Hij met de leerlingen en Hij heeft geduld met hun zwakheden. Het is waar, wanneer Hij met Zijn leerlingen spreekt, dan verlangt Hij ook de volle aandacht; maar wanneer die er ook is, dan spreekt Hij zo eenvoudig en ernstig, en zo duidelijk, dat ze allen overreed worden van de waarheid Zijner woorden.

En welke lessen ontvangen zij dan wel?

De eerste les gaat over de kennis der zonde.

De tweede les ontdekt het gemis van God.

De derde les spoort aan tot het zoeken naar God.

De vierde les toont hun de teleurstelling met zichzelf.

(1) Het is niet de bedoeling van de Goddelijke Leraar, om de kennis der zonde te leren, door de zonde te gaan doen. Verre zij de Almachtige van goddeloosheid. Nee, maar om de zonde te ontdekken, om elke leerling tot zichzelf te doen inkeren. Wie dat mag leren, zal met schaamte de ogen terneer slaan.

We zien de zonde nu als een Godonterend kwaad; wat hebben de zonden ons diep ongelukkig gemaakt. Welk een droeve gevolgen gaven zij in ons leven. U ziet ze voor u; de zonden uwer jeugd. De verborgene, maar ook de openbare zonden. O, als we konden - onder tranen beloven wij het - wij zouden ze ongedaan maken. Doch... dat is onmogelijk! Dagelijks zien wij ze voor onze ogen. Ja, hier zijn wij bekommerd vanwege onze zonden. Welke pogingen ook aangewend worden, om aan de eis van heiligheid te voldoen; het is niet mogelijk. Zelfs moeten wij met droefheid belijden: In mij is geen kracht tegen die menigte van zonden. Hebben wij een korte of lange tijd met de gevolgen der zonde kennis gemaakt; we moeten dieper ontdekt worden. Wij worden gebracht bij de oorzaak der zonde. Juist dit is nodig, om te leren, hoe het toch komt, dat wij de zonde met onze goede voornemens niet overwinnen kunnen, ja zelfs niet met onze daden. Daar, in het Paradijs, daar ligt de schuld. Menigeen, die belijdt gezondigd te hebben tegen de Heere, gaat tot de gekruiste Christus, en spreekt van vergeving van zonden, en eeuwig geluk. Doch, dat is niet anders

dan zelfmisleiding. Hier bedriegt men zich met een aangenomen zaligmaker, die men nooit als een geschenk des Vaders ontvangen heeft; en in werkelijkheid ook niet kent en dus ook niet bezit.

Zó onderwijst de Allerhoogste Leraar niet!

Elke zondaar, die geroepen wordt uit de duisternis tot Gods wonderbaar licht, wordt zó bearbeid in de weg van ontdekking en onderwijzing, dat hij eerst gebracht wordt bij de breuk in de eerste Adam, voor en aler hij de noodzakelijkheid leert kennen van de tweede Adam, de Heere Jezus Christus. Wij zien dus de verslagen en verbrijzelde zondaar zich diep buigen voor God, terwijl hij zich schuldig weet aan de overtreding van al Gods geboden.

(2) Hier wordt, in de tweede plaats, het gemis gekend en beweend. En toch is dit nog niet het Godsgemis. Wij missen, ja, dat is waar, wij missen het geluk, want wij ontwaren de zonde, ja de macht der zonde in ons. En juist hierdoor zijn wij zo diep ongelukkig. Al onze pogingen, om die ledigheid in ons vervuld te krijgen, ze falen. Wij zijn in die weg niet alleen diep ongelukkig, maar ook ellendig. Zó ellendig, dat het niet uit te drukken is, noch met de mond, noch met de pen. Wij bewenen eigenlijk ons ongeluk, wij bedroeven ons over onze diepe ellende, maar de diepere oorzaak kennen we nog niet. Ze zal echter geleerd worden, en wel door de Goddelijke Leraar. Hij brengt ons tot de kennis, wat wij missen.

Hij leidt ons in de oorzaak van ons gemis, namelijk, dat wij missen:

- De Heerlijkheid Gods.
- De Gemeenschap Gods.
- Het Licht Gods.
- De Vreugde Gods.
- Het Huis Gods.

Hier wordt geleerd, dat de band met God door ons verbroken is. De band met de Hemel eveneens, en de band met de aarde is er ook niet meer. Nu moeten wij dit niet zo verstaan, alsof er geen band meer is, die het schepsel bindt aan Zijn Schepper. Al zijn wij allen moed- en vrijwillig van God afgefallen; wij zullen toch allen eens rekenschap geven voor de rechterstoel van Christus, en een iegelijk zal daar ontvangen het eeuwige leven of de eeuwige rampzaligheid. Het bedoelt dit! Hier neemt de ontdekte zondaar waar, in de bevindelijke kennis, niet alleen wat hij mist, maar ook Wie hij mist.

O, dat gemis:

Ten 1e van de Heerlijkheid Gods. Dat beeld Gods kwijt. Geen kennis Gods. Geen gerechtigheid Gods. Geen heiligheid Gods. Ook het Paradijs toegesloten.

Niet minder drukt het gemis:

Ten 2e van de Gemeenschap Gods. Het leven met God wordt gemist. Met God omgaan kan niet meer. Het is alles verloren.

En dan drukt het gemis:

Ten 3e van het Licht Gods. Wij zien God niet meer. Wij wandelen niet meer met Hem. En hoe zullen wij dan vertrouwelijk met Hem spreken?

Ook bezwaart het gemis:

Ten 4e van de Vreugde Gods. Hoe heerlijk was ze in de Staat der rechtheid. Hem gehoorzaam zijn, dat was de vreugde. Zijn Getrouwheid te bewonderen, ja, zich erin te verlustigen, dat was onuitsprekelijk genot. En dan, Hem lief te hebben, voor Hem te leven. Zich geheel aan Hem toe te wijden. 't Is alles voorbij.

Eindelijk is er nog het gemis:

Ten 5e van het Huis Gods. De hemel niet voor ons, onheilige schepselen. Het Vaderhuis, het is voor Zijn kinderen. In onze waarneming zijn wij dat juist niet. Voor Gods volk straks zelfs een nieuwe hemel en nieuwe aarde. En voor ons? O, dit gemis is zó groot! Wanneer nu 's Heeren leerlingen dit grote gemis leren kennen; laat dit hun dan ledig? Hoe zou dat kunnen!

Er is zeer veel praatgemis. Men kan dan op een rechtzinnige wijze het Godsgemis bespreken, doch de beleving ervan missen. Praten over pijn, of zelf pijn hebben, vanwege diep geslagen wonden, dat is zeer onderscheiden. Mochten wij toch dezulken niet gelijk zijn, die met het spreken over Godsgemis menen, er wel te zullen komen. Waar? Wel, in de hemel; want dat is het doel; om als hemelzoekers een plaats in het Vaderhuis te ontvangen. Nee! Zó komt Gods volk niet tot de Heere. Zij zijn leerlingen der Hoogste School, terwijl al de praatchristenen op een andere school zijn, die nooit door God gesticht is. Het is de leerlingen der Hoogste School voorgehouden in de onderwijzing, dat er geen praatgemis, ook niet een verstandelijk gemis van God, maar een bevindelijk gemis van God gekend en beweend moet worden.

(3) Zodoende wordt het ernst bij hen in het zoeken naar God. Dat is de derde les, die geleerd wordt.

Dacht ge soms, dat zulk een onderwezen leerling der Hoogste School in lijdelijkheid gaat afwachten, of de Heere het nu doen zal?

Hoe velen bespreken op vrome manier, dat wij allen verdoemelijk voor God liggen en dat wij er niets aan kunnen doen, en dus, we moeten wachten, tot de Heere het doet. Vraag eens, wat er omgaat in het hart der leerlingen van deze Hoogste School. Weet ge, wat zij zeggen zullen: Mijn ziel dorst naar God. Of: Mijn ziel druip weg van treurigheid en klagen. En waarom dan? Wel, zij bewenen hun gemis, hun diepe ellende buiten God.

O, die Heerlijkheid Gods. Wat al nachten liggen ze wakker, om toch een middel of middelen te vinden, waardoor zij die Heerlijkheid Gods weer deelachtig kunnen worden. O, die Gemeenschap Gods. Konden zij die afstand, die er is tussen hen en de Heere toch maar wegnemen. Wat al gebeden, worstelingen, ja smekingen hebben er plaats. Wat al arbeid wordt er verricht, om tot Hem te komen. En, o, ze vorderen niets. O, dat Licht Gods. Zend Heere Uw licht en waarheid, zo kermen ze. Licht, leven en zaligheid. Hoe, ja hoe, zullen ze dat toch weer ontvangen. Donkerheid, soms zelfs een dikke duisternis is binnen in hen. O, die Vreugde Gods. Droefheid, o, dat is hun deel. Een droefheid naar God. Het is hen om God te doen. Daar wordt in hun hart een strijd gestreden, zó geweldig; zij kunnen het niet uitspreken, maar zij zijn zich hierin een raadsel. Zij zijn gebonden; daarom verlangen zij zo naar vrijheid. Zij zijn bedroefd, en meest om eigen schuld. Zij zijn zelf de oorzaak hunner ellende. Dit leren naamchristenen nooit! Maar zó leert elke leerling der Hoogste School het. Niet de Heere, maar wij hebben zelf ons zo ongelukkig gemaakt in ons bondshoofd Adam en onze dagelijkse zonden maken de schuld steeds groter. O, dat Huis Gods. Hoe heerlijk is het, wanneer buiten de storm loeit, of de regen neerstroomt, een tehuis te hebben, waar men veilig is voor weer en wind. Dit te missen is een groot verdriet. Zo leren de onderwezen leerlingen, dat zij hun tehuis niet meer hebben. Als ballingen zwerven zij buiten Gods Heerlijkheid - Gemeenschap - Licht en Vreugde. Ook hebben zij geen Thuis.

Al deze zaken worden nu bevindelijk gekend; en hoe naarstig men ook werkt om het verloren terrein terug te verkrijgen, het is niet mogelijk. O, welk een gewaarwording. Zou de Heere ons dan niet horen, wanneer wij roepen? Zou Hij ons dan niet zien in ons ongeluk? Zou Hij niet weten van onze ellende? Gewis. Hij kent en weet ons zitten en ons staan; van verre weet Hij onze gedachten. Dit is Zijn bedoeling met deze onderwijzing.

Uw zondekennis moet gepaard gaan met schuldaanvaarding. Uw Godsgemis moet u uitdrijven tot het zoeken naar God en dan wordt het u een weinig opgeklaard: Doch dengene die niet werkt, maar gelooft in Hem, Die de goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid. Rom. Dus al ons werken baat niet; al wat wij verricht hebben, het is te kort? Maar, zegt de ziel, zou dan alles tevergeefs zijn? Tevergeefs mijn berouw, mijn belijdenis van zonde en schuld, mijn tranen, gebeden, verzuchtingen, mijn verlangen, uitzien, hopen enz. enz.? Zou het dan niet waar zijn, dat de Heere mij in deze weg van onderwijzing zo menigmaal getroost, bemoedigd, verkwikt heeft; ja, mij kwam te beloven, dat Hij mij nooit zou begeven en het voor mij nog tot een goed einde zou brengen? O, nee, dit alles is niet tevergeefs doorleefd. Maar het verschil zit hier. De ziel meent, dat het zal gaan, zoals het voorgesteld wordt in zijn begeerten. Doch het gaat precies zoals de Heere het in Zijn Woord heeft laten beschrijven, en van eeuwigheid heeft uitgedacht. Er moet plaats komen voor de enige Naam, Dewelke tot zaligheid voor zondaren, ja voor goddelozen, gekomen is.

(4) Het moet dus met ons op een teleurstelling uitlopen. Ziedaar de vierde les. Teleurgesteld met onszelf.

Eerst menen wij, dat de Heere ons niet recht behandelde, omdat wij op al onze tranen, gebeden, verzuchtingen geen bevredigend antwoord ontvingen. Zeker, de Heere kwam ons met Zijn goedheid, verdraagzaamheid en lankmoedigheid menigmaal voor en gaf dikwijls verruimingen; doch het is in plaats van beter, erger geworden met de leerlingen der School. Zij zullen zó nooit in een hogere klas komen, en hoe hadden zij dit gehoopt! Hebben zij hun zonde niet openhartig beleden; hun schuld niet eerlijk bekend? Hebben zij hun gemis voor God niet uitgeweend; en hun tranen waren ze hun niet menigmaal tot spijs, dag en nacht? Hebben zij hun slaapstede niet dikwijls doornat met tranen en waren hun gebeden niet ernstig? Hebben zij niet naarstig de Heere gezocht? O, zeker ziel, dat alles hebt ge gedaan, maar uw fout was: u eiste strengelijk loon op uw arbeid om zalig te worden. U verwachtte nu ook, dat de Heere u nu, om

al die zaken, zeker zou helpen. Hoe zou het dan toch enkel genade zijn? De vraag is: Hóe beled ge uw zonden en hóe bekende ge uw schuld en hóe openbaarde ge uw gemis? En hóe weende, bad en zuchtte gij? Ga het nog eens rustig na. Bedoelde u de ere Gods of uzelf? Deed u niet alles om de Heere te bewegen, om te doen, wat u van Hem vroeg? O, dan zult ge tot de ootmoedige schuldbelijdenis komen: Niet teleurgesteld met de Heere, maar met mijzelf.

Grote Leraar onderwees u, om u een klas lager te doen bezetten; en u werkt om een klas hoger te komen. Verstaat u er nu iets van? u moest met uzelf teleurgesteld uitkomen, opdat de Heere u in de lagere klas, de klas der Opleiding zou doen neerzitten.

Laat ons dit thans beschouwen in de vierde gedachte.

Ten 4e de aller wonderlijkste opleiding

Welk een wondere Leraar! Welk een wondere School! Welk een wondere Onderwijzing!

Maar... welk een aller-wonderlijkste Opleiding!

Zij was de leerlingen vreemd, toen zij bij aanvang op deze School kwamen. Toen hadden zij nog wel enige gedachten, hoe dit onderwijs zou zijn. Zij hadden immers wel eens van de School gehoord. Ook wel eens leerlingen gesproken, die hun zo het een en ander van de lessen vertelden (al is het waar, dat er ook leerlingen op deze school zijn, die nooit van zulk een School gehoord hebben, ja zelfs niet eens wisten van de Bijbel, het enige boek, als norm voor de lessen). Nu zij echter zelf leerling zijn geworden, is hun wijsheid - dwaasheid geworden. Hun kunde - onkunde. Wat hebben zij in die Onderwijsklas geweest, gebeden; maar ook geluisterd naar die Grote Leraar en nu zij hier in de Opleidingsklas mogen zijn; nu wordt het al wonderlijker. Zij moeten bij elke les uitroepen: Wij zijn van gisteren en weten niets. Het is zo geheel anders in deze Opleidingsklas. Zeker, het is dezelfde norm: Wet en Evangelie. Het is en blijft het eeuwig blijvend Woord Gods, waaruit onderwezen wordt; maar de leerlingen hebben zulke wonderlijke gewaarwordingen. Was hun voornemen, toen zij in de Onderwijsklas kwamen, om door godsdienstig en ernstig te leven in 't leren een hogere klas te bereiken; nu hebben zij een weinig geleerd, dat op deze School nooit geen verhoging plaats grijpt; wél verlaging! En dat nu juist die verlaging zo nuttig is, om opgeleid te worden in het heilgeheim der verlossing. Natuurlijk is er geestelijke vooruitgang, maar geheel anders als in het natuurlijke leven. Zeker oudvader zegt zo treffend: Achteruit-vooruit!

Dit is een verborgenheid, die de Heere Zijn kinderen komt te leren. De leerlingen ontvangen hier ook weer kostelijke lessen, namelijk: de les van ziende-blind; de les van bezittend-missend; de les van gelovend-ongelovig, en de les van hopen-twijfelend.

De eerste les in deze klas gaat dus over: ziende-blind. Wat zien ze dan nu? Wel, dat ze blind zijn in de wegen der gelukzaligheid. Dat is nu de vrucht van de bearbeiding van Gods Geest. Hun zielsogen worden gericht op henzelf. Hoe dwaas waren ze toch, om te denken, dat zij het wel wisten, hoe het met hen moest. Wat is nu de vrucht van het onderwijs in de vorige klas? Dat zij hun blindheid voor de Heere belijden. Zij zien nu in meerdere of mindere mate, naar gelang van 's Heeren verlichting, dat zij nooit in eigen kracht de zonde kunnen overwinnen; dat zij hun ontzaglijk hoge schuld nimmer aan de Heere kunnen betalen. Dat de scheiding van God hun eigen schuld is. Bovendien, dat al hun trachten om met God verzoend te geraken, nooit zal gelukken, omreden dat God de Heere eist: een volkomen heilige wandel, en verheerlijking Zijner deugden en de volbrenging Zijner heilige Wet.

En nu gewaar te worden, dat dit aan 's mensen zijde onmogelijk is, dit brengt tot diepe smart. Wij zeiden: ziende-blind. Deze leerlingen zien en zijn tóch blind. Hebben wij hen bij aanvang niet genoemd: aller-vreemdste leerlingen? Moeten wij niet zeggen: Het is zo! Is er ooit een school geweest; ja, neem de school, waar het beste onderwijs wordt gegeven; waar ge ooit van gehoord of gelezen hebt, dat de leerlingen ziende-blind waren? Op blinden-instituten zijn wel blinden, die men bezig houdt en leert met Brailleschrift, maar ziende-blind, dat wordt ook daar niet verstaan. Nee, deze wondere onderwijzing wordt nergens geleerd, dan alleen op de Hoogste School. De School met de Allerhoogste Leraar en de Bijbel. Hieraan kunt ge weten, of ge op deze School zijt en in deze klas onderwezen wordt. Zien uw onmogelijkheid om zalig te worden en blind voor de mogelijkheid. Het is zo gemakkelijk uit te spreken: Onmogelijk bij de mensen, maar mogelijk bij God. Dan, als het bij spreken blijft, gaat het nog wel, maar al de leerlingen dezer School leren het wel anders: Zien, dat het onmogelijk is, om zalig te worden en blind voor de mogelijkheid in Christus Jezus, om zalig te worden gemaakt. O, wisten ze maar, hoe het nu moet. Het kán niet, en... ja, dan, als het niet kan, wat dan? In deze tijd doen zij alles, om een weg te vinden, waarlangs

ze dan wél zalig kunnen worden. Maar hoe? Ja, wisten ze dat toch maar. Hoe wordt ik ooit tot God bekeerd? Dat wordt menigmaal uitgeroepen. En gaan de leerlingen nu naar de Leraar, om Hem te vragen, of Hij dan een weg weet ter ontkoming? Nee, geestelijke hoogmoed houdt hen hiervan nog terug. De Heere weet echter wel, dat ze eerder alles op zullen zoeken, om toch maar iets te kunnen meebrengen, dan dat ze als verlorenen zullen komen. Hij weet een andere weg, want komen zullen ze. Zij worden onderwezen, dat zij zijn: Bezittend-missend.

Alweer zulk een wonderlijke samenvoeging. Hoe kan een mens nu toch een bezitter en tóch een misser zijn?

Komt, laten we luisteren naar de Allerhoogste Leraar.

U bezit, zo spreekt de Leraar, u bezit veel. Laten we het maar eens gaan bezien.

U hebt uw kennis der zonde en ze is u van harte leed. U hebt uw belijdenis van schuld en u zoudt hier graag van verlost worden. U bezit uw ervaringen, omtrent uw gemis. Ja, u kunt het voor ieder betuigen: Het is u om de Heere te doen, om zalig te worden. En ook hebt ge in die tijd veel bemoeienissen des Heeren gehad. En bovendien hebt u menigmaal vertroosting en zijt dikwijls uit- en doorgehouden uit vele tijdelijke, lichamelijk en geestelijke noden. Zo hebt ge dus veel, dat uw bezit is. Maar hoor, hoe de leraar spreekt en vraagt: Kunt gijlieden hiermee: Uw zonden verzoenen? Uw schuld betalen? Uw gemeenschap met God herstellen? Niet één der leerlingen antwoordt, want deze woorden gaan door tot in hun ziel. Het is bij hen thans, gelijk geschreven staat in Hebr. 4:12: Want het Woord Gods is levend en krachtig, en scherp-snijdender dan enig tweesnijdend zwaard, en gaat door tot de verdeling der ziel, en des geestes, en der samenvoegselen, en des mergs, en is een oordeler der gedachten en der overleggingen des harten. Dit bezit zal worden hun gemis. Wie had ooit zulks kunnen denken. Ze moeten het eerlijk zeggen: In deze klas worden zij al minder in henzelf en het wordt hen steeds raadselachtiger. En nu de onderwijzing in hun gemis. Ook hier wordt hun duidelijk uiteengezet, dat hun gemis gróter is dan hun bezit. Zij missen vergeving der zonden. Zij missen een Borg voor hun schuld. Zij missen een God voor hun hart. Maar, hoe komen zij dan toch aan deze heerlijke zaken? Ook hierin zullen zij onderwezen worden Die vergeving der zonde, welke zij onmogelijk kunnen missen, is verworven door de Heere Jezus Christus. Hij heeft Zich van eeuwigheid hiertoe gegeven, om in de tijd al de zonden der Zijnen aan het vloekhout des kruises te laten nagelen, in Zijn lichaam. En deze vergeving der zonden is niet te verdienen; die wordt uit vrije genade geschonken aan dezulken, welke gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleed. Wanneer zij in deze Opleidingsklas enigermate verstaan hebben, wat de Leraar hun heeft voorgehouden, dan komt er in hun hart een sterke begeerte openbaar, om die schuldvergeving deelachtig te worden. Hoe ernstig spreekt die Grote Leraar tot hen, dat hun gemis van vergeving der zonden alleen vervuld kan worden, door gelovig te aanvaarden de heerlijke verdiensten van de Heere Jezus Christus. Zo moet er ook voor de hemelhoge schuld een Borg zijn; en wel zulk één, Die waarachtig en rechtvaardig mens is en nochtans sterker dan alle schepselen, dat is, Die ook tegelijk waarachtig God is. Dit zijn allemaal nieuwe ontdekkingen en onderwijzingen voor de leerlingen, die hun zielen ganselijk beroeren. Immers, het gehele onderwijs is steeds hun verstand te boven gegaan. Ze hebben zich telkens eerbiedig moeten buigen voor de grote wijsheid, waarmee de Leraar hen onderrichtte. Zo moet er dus tussen hen en de Heilige God een Middelaar zijn. Zij hebben altijd voor waar gehouden, dat ze wel zó tot de Heere konden gaan. Een Middelaar, daar hebben ze nooit over nagedacht, Ja, ze ontkennen niet, menigmaal hun gebed te hebben besloten met om Jezus wil, of om Christus wil, maar ze willen het wel eerlijk bekennen; dit deden ze meer, omdat hun dit zo voorkwam; uit gewoonte. Die noodzakelijkheid van een Middelaar heeft hen nog nooit bezig gehouden. Doch hier wordt het een weinig duidelijk.

Die Middelaar moet dus wondere eigenschappen hebben, en Zelf God zijn, maar ook mens. De vergeving der zonden heeft Hij dus verworven. Hun schuld kan Hij betalen. Wij zeiden: Het wordt hun een weinig duidelijk. Zo is het ook. Een weinig verstaan zij ervan; maar om af te dalen in de diepte van het plan en de uitvoering der zaligheid, daar is nog meer onderwijzing voor nodig. Zo kan Hij dus ook de verbroken gemeenschap tussen de zondaar en de heilige en rechtvaardige God herstellen. Zij luisteren thans met gespannen aandacht, wanneer de Leraar met heilige ernst en krachtige overtuiging uiteen gaat zetten: de heerlijke eigenschappen van de Middelaar. Hij spreekt aldus: Het heilig recht van God gedoogde niet, dat de schuldige zondaar ongestraft zou blijven. Hij eiste, krachtens dat recht, dat aan Zijn gerechtigheid genoeg geschiedde. Daarom moeten wij aan haar, óf door onszelf, Of door een ander volkomenlijk betalen. En nu is dit aan 's mensen zijde onmogelijk; want niemand kan de last des eeuwigen toorns Gods tegen de zonde

dragen en anderen daarvan verlossen. En juist daarom moeten wij een Middelaar en Verlosser hebben, Die dit wél kan. En nu spreekt Hij verder. Luister!

Deze Middelaar moet waarachtig en rechtvaardig mens zijn; omdat de rechtvaardigheid Gods vorderde, dat de menselijke natuur, die gezondigd had, voor de zonde betaalde, en dat de mens zelf zondaar zijnde, niet voor anderen betalen kon. Tevens moet deze Middelaar waarachtig God zijn, opdat Hij uit kracht Zijner Godheid de last van de toorn Gods aan Zijn mensheid zou kunnen dragen en ons de gerechtigheid en het leven zou kunnen verwerven en wedergeven. Als de leerlingen dit onderwijs ontvangen, wat zien ze dan? Dat hun bezit té kort en hun gemis zéér groot is. Hartelijk stemmen ze in, dat zij Gode de gerechtigheid niet terug kunnen geven en dat al hun ervaringen niet de minste grond tot zaligheid hebben. O, hoe belijden zij het nogmaals: Wij zijn ziende-blind, en bezittend-missend, maar dan wel het gemis véél groter als het bezit. Ja, soms is hun gewaarwording, alsof al hun bezit hun zal ontvallen.

Dit is juist nodig, en hiertoe dient het onderwijs, om alleen in die Middelaar en Verlosser te geloven tot hun zaligheid. Het onderwijs gaat nu weer voort en de leerlingen worden onderwezen, dat zij zijn: Gelovig-ongelovig. Ze zijn gelovig, en toch ook weer vol van ongelof. Daar is veel geloof, wat niet zaligmakend is. Spreekt de Zaligmaker niet van vierderlei zaad; Nee, van vierderlei bodem? Bij de weg - op steenachtige plaatsen - in de doornen - en in de goede aarde. Het wordt aldus onderscheiden: historisch geloof - tijdgeloof - wondergeloof - en het oprechte, zaligmakende geloof. Nu is het de bedoeling van de Leraar hen ook hier wat dieper in te leiden. Wat is nu het historisch geloof? Het is het aannemen van de gehele Heilige Schrift als een ware historie; zoals ook eenmaal koning Agrippa deed. Dit geloof zetelt in het verstand. Het tijdgeloof gaat iets verder. Men neemt de waarheid aan met enig uiterlijk genoegen; doch maar voor een tijd, want, als verdrukking of vervolging komt, wordt men terstond geërgerd. De zetel van dit geloof is verstand én gevoel. Het wondergeloof gaat nog iets verder. Men heeft een sterke vaststelling, waardoor aangenomen wordt, dat óf door ons, óf aan ons een wonder zal geschieden. Dóór ons - zoals bij de discipelen; en áán ons - zoals bij de zieken in de dagen van de omwandeling van de Heere Jezus op de aarde. Het is niet zaligmakend. Lees 1 Kor. 13. Wél kan het echter samengaan met het zaligmakend geloof. De zetel is het verstand én de wil. En nu het zaligmakend geloof. Wat is dat? Zondag 7, vr. 21, van de Heidelberger Catechismus, zegt het ons: Een waar geloof is niet alleen een stellig weten of kennen, waardoor ik alles voor waarachtig houd, wat God in Zijn Woord geopenbaard heeft, maar ook een vast vertrouwen, hetwelk de Heilige Geest, door het Evangelie in mijn hart werkt, dat niet alleen anderen, maar ook mij, vergeving der zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken is, uit louter genade, alleen om de verdiensten van Christus wil.

Dit zaligmakend geloof zetelt in het hart. Hoe nauw komt het er toch op aan, of wij dit geloof mogen beoefenen. Daarom wordt op deze School met alle ernst gewezen op het zaligmakend geloof, als het enige middel om de weldaden der verlossing aan te nemen. Geloven, ja, dat doen ze, en wel alles, wat God in Zijn Woord geopenbaard heeft. De Bijbel, het Woord Gods, daaruit zijn zij onderwezen. Dat Woord is met kracht tot hen gekomen; het heeft hen aangegrepen. De onbedrieglijke kennis en zekerheid hiervan, dit is het stellige weten des geloofs. Het is hun duidelijk geworden: God is waarachtig en zij leugenachtig. De Heere is heilig; zij missen de heiligheid. Ja, de lessen uit dat Goddelijke Woord hebben hen overtuigd van hun vloek- en doemwaardigheid voor God. Dus, zij houden ook voor waar en zeker, dat: Ten dage, als u daarvan eet - namelijk van de Boom der kennis des goeds en des kwaads - zult u de dood sterven. Gen. 2:17b; en: Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen. Dit alles en veel meer bevinden zij in zich en het wordt hen steeds meer en meer duidelijk; het gaat met hen naar de pijnlijke onmogelijkheid. Zij geloven dus, dat het met hen, volgens Gods Woord, niet goed staat voor de eeuwigheid. Al hun vorige bevindingen wegen niet op tegen hun tegenwoordige ervaringen. Bovendien worden ze gewaar, dat het onderwijs, dat hun gegeven wordt, maar al te waar is. Ze zijn gelovig-ongelovig. Konden zij nu maar geloven, wat hun al zo vele malen is voorgehouden; dat die Middelaar en Verlosser ook voor hen gekomen is. Te geloven, dat hun ganse leven een leven is geweest van één strijd tegen de Heere; en te geloven, dat, indien de Heere met hen zou doen naar hun verdiensten, het voor eeuwig verloren was; zie, dát stemmen zij toe. Om echter te geloven in de door God van eeuwigheid uitgedachte weg, met afzien van zichzelf, het is hun onmogelijk. Voor anderen zou het nog kunnen en in hun geest zien zij er velen, die het volgens hun gedachten wel waardig zijn; maar zij... nee, zij zijn té zondig. Zij gevoelen zich zó arm, zó ongeschikt; ja, ze kunnen zó niet komen, zoals ze zijn. Zij waren liefst eerst bekeerd en dan zouden ze het wel durven wagen. Dit is het verschrikkelijke ongelof, waar elke leerling aan

ontdekt wordt. Hij wil niet komen, zoals hij is. De vreze is in hen; als zij zó tot de Heere komen, dan neemt Hij hen niet aan. Zij willen niet geloven, dat Gods beloften: Ja en Amen zijn; dat God even getrouw is in Zijn beloften, als in Zijn bedreigingen. Dit ongeloof is de grootste zonde, want het maakt God tot een leugenaar. Hoe zwaar is hier de strijd. Zij zoeken hun leven te behouden en zij moeten het verliezen, om het eeuwige leven deelachtig te worden. Toch ontvangen zij hier nog weer ondersteuning in de hoop; immers het onderwijs gaat ook over: Hopend-twijfelend. Er komen ogenblikken, dat er hoop in hun hart is, dat het toch nog eens gebeuren zal; dat ze verlost zullen worden uit deze benauwdheid; dat hun zonden vergeven en hun schuld betaald zal worden en hun ziel met God verzoend zal zijn.

O, als ze daar even in mogen blikken, dat de Heere ook hen nog zal aannemen; het is hun soms te groot, om het te mogen hopen.

Ze strekken hun handen uit naar de hemel en hun harten heffen ze op tot God, met de verzuchting: O, kon het eens waar zijn. Hun knieën worden gebogen; ja, soms liggen ze plat op de aarde, van aandoening, wanneer ze even adem mogen scheppen en verkwikt mogen worden. Hoe tracht de Satan hen echter tot wanhoop te voeren. Zij leren het om hopend, maar ook twijfelend te zijn. Weet ge, wat hij in de harten der leerlingen zegt: Het baat u alles niets, want de zaligheid is alleen voor de uitverkorenen. En, wanneer u nagaat, wie gij zijt, dan blijkt duidelijk, dat u geen uitverkorene zijt. Sommige leerlingen komt hij bovendien te verontrusten met de mededeling, dat ze gezondigd hebben tegen de Heilige Geest en die zonde wordt immers nooit vergeven. Zo vreselijk wordt deze strijd tegen deze twijfel, dat ze met David uitroepen: Nu zal ik een dezer dagen door Sauls hand omkomen. IK - de Drie-enige God - zal u onderwijzen, en u leren van de weg, dien u gaan zult; Ik zal raad geven; Mijn oog zal op u zijn. Zó hadden zij zich de weg nooit gedacht. Het zien van hun blindheid; het bezitten en toch missen; het geloven en toch ongelovig zijn en te hopen, maar eveneens vol twijfel te zijn; zie, dit zijn lessen, die hen zo sterk aangrepen en zo klein en nederig hebben gemaakt, dat er nu plaats is voor de vijfde gedachte.

Ten 5e de aller-heerlijkste verklaring

De leerlingen gaan nu weer een klas lager en komen in de Verklarings-klas.

Zijn ze nu hier gezeten, wenende en zuchtende om hun droeve staat; is hun hart vol smart, omdat ze wel niet uitverkoren zullen zijn; en zijn ze pijnlijk aangedaan over de beschuldiging van gezondigd te hebben tegen de Heilige Geest; hier, in deze lagere klas is het onderwijs er juist op gericht om deze beletselen van ongeloof en twijfel weg te nemen. Hier horen ze met een wondere stem spreken: IK zal Raad geven.

Ze hebben onderwijs genoten in de Onderwijsklas en in de Opleidingsklas en nu zullen zij in de Verklaringsklas weer nieuwe zaken leren. Veel zal hun hier uiteengezet worden, wat in de vorige klassen zo moeilijk te verstaan was. Hier spreekt Christus, de Grote Raadsman, de Middelaar en Verlosser. Veel hebben zij van Hem gehoord, maar... zij kenden Hem niet. De Allerhoogste Leraar is de Drie-enige God.

Voor hun waarneming was het de Eerste Persoon van het Goddelijk Wezen. In werkelijkheid was het de Derde Persoon, Die uitgaat van de vader en de Zoon, Die hen onderwees en in hun harten arbeidde. En het is nog Diezelfde Heilige Geest; doch, voor elke leerling is het, of Christus het is, in Zijn alles overtreffende schoonheid, wijsheid, macht en majesteit. In beide vorige klassen was het dus de Heilige Geest, Die de verhouding openbaarde tussen Schepper en schepsel. In deze klas zal de verhouding verklaard worden tussen de verloren zondaar en de van God geschonken Verlosser en Middelaar. Ook door de Heilige Geest! In de Onderwijs- en Opleidingsklas was Hij de Geest Gods; in de Verklaringsklas is Hij echter de Geest van Christus. 't Blijft nochtans dezelfde Heilige Geest. De leerlingen, aldus bearbeid, zijn overreed en overtuigd, dat er aan hun zijde geen mogelijkheid meer is, om uit die ellendige staat, waarin zij zich bevinden, verlost te worden. Doch, daar er onderscheid is in deze gangen, zo is het nodig, dat die ook duidelijk verklaard worden. Sommigen der leerlingen leren hun verlorenheid eerst standelijk en later statelijk kennen. Ook zijn er, die direct statelijk overgaan in de Christus Gods; ja, soms in de dadelijkheid een Drie-enig God leren kennen voor tijd en eeuwigheid. Er zijn er ook, die het standelijk leren en dit voor statelijk houden. Zij hebben in al deze wegen nodig: het Goddelijke Licht en de Waarheid.

Laat ons nu eerst luisteren naar de verklaring der standelijke verlorenheid. Zij worden ingeleid in hun diepe ellendestaat en roepen uit deze diepte der ellende tot de Heere. Ook is er benauwdheid en droefenis in hun hart en leven, vanwege deze drukweg. Doch, hoe ongelukkig ze ook zijn, ze houden toch altijd zichzelf over. Wij hebben dit wel eens vergeleken met iemand, die vele bronnen van inkomsten had, en ze allen

moest missen, op één na. Telkens wordt gezegd: Ik ben verloren, maar zolang die éne bron er nog is, is men wel veel kwijt, maar toch nog niet alles. En zo is het nu ook met de standelijke verlorenheid. Wij missen veel, maar nog niet alles. In dit standelijk verlies wordt ons wel geleerd, dát er Recht is; ook, dat er recht gedaán zal worden, maar niet dat er Recht gedaan is. Welk een wonder van genade is het, als geópenbaard wordt: de Middelaar en Verlosser onzer ziel. Wij zeggen nog eens: geópenbaard, verder nog niet. Dit wil dus zeggen, dat wij buiten onszelf worden gewezen op de van God uitgedachte weg der gelukzaligheid. Hier is dus, zoals het onder Gods volk genoemd wordt: de Ontsluiting van de Weg der Verlossing. Ontsloten wordt een weinig de deur der mogelijkheid om zalig te worden. Welk een blijdschap mogen hier de leerlingen smaken. Hoe lief worden zij onderwezen in die rijkdom van 's Heeren Profetische bediening. Hun eigen dwaasheid, ook nu weer ontdekt, wordt beweend en Zijn wijsheid bewonderd. Hoe verbazen zij zich over Zijn grote zondaarsliefde om Zich voor zulke schuldige schepselen zo diep te vernederen.

Die staat der vernedering; zij mogen er met bewondering inblikken. Zijn nederige geboorte. Ons in alles gelijk; uitgenomen de zonde. O, welk een weg is dit voor Hem geweest. Hij, Die rijk was, werd arm. Want u weet de genade van onzen Heere Jezus Christus, dat Hij om uwentwil is arm geworden, daar Hij rijk was, opdat u door Zijn armoede zoudt rijk worden. Niet alleen wordt hun Zijn nederige geboorte ontsloten, maar ook het lijden van die Middelaar en Verlosser wordt hun een weinig verklaard. Met welk een tederheid worden de leerlingen ingeleid in deze verborgenheden. Met welk een aandacht luisteren zij, wanneer hun de verwerving der zaligheid zo duidelijk wordt uiteengezet. Dat het nu niet anders kón, om met behoud van Gods Recht en de verheerlijking van Zijn deugden de verloren zondaar weer terug te brengen tot God, dan alleen door de Zoon van God, Die aan alle eisen kón voldoen, maar ook voldaan hééft. O, hoe begeren zij door Hem toch verlost te worden. Hij, die Hoogste Profeet, Die als de Enige Hogepriester met Zijn Zelfofferande in eeuwigheid alles volbracht heeft, voor al de Zijnen; mocht Hij het hun toch eens schenken. Deze leerlingen zijn zeer begerig, om Hem als hun Middelaar en Verlosser te mogen leren kennen. Hun begeerten strekken zich naar hem uit. Zeer sterk en krachtig kunnen de werkzaamheden zijn, om Hem toch te bewegen hen over te nemen. Zij geven zich in deze weg wel zeer vele malen over, maar de Heere neemt hen nog niet aan, omdat dit alleen geschiedt op grond van recht en dit verstaan zij nog niet. Wanneer het worden zal een statelijke verlossing, zal hun dit geleerd worden.

O, wat kan menig leerling hier aangenaam gesteld zijn; in dit begeren en aanbieden; ja, in het zien der noodzakelijkheid, gepastheid en beminlijkheid van deze Middelaar en Verlosser. En daarom is hun innig verlangen, dat ze toch meer van Hem mochten kennen. Nu, dit zal zeker gebeuren, maar niet zoals zij dachten. In een geheel andere weg. Was hun in het standelijke leven een weinig van Jezus Christus geopenbaard; in het statelijke zal het hun worden geschonken; namelijk: de kennis van Christus Jezus.

En wanneer 's Heeren volk daartoe wordt gebracht, komen zij werkelijk in hun verlorenheid terecht. Hun laatste bron van inkomsten houdt hier op. Het wordt hier niet: Ik ga, maar, Ik ben verloren! Door de krachtige werking des Geestes worden zij neergeveld, om de laatste wapenen in te leveren. Hier is geen ontkomen meer voor de ziel. Zij wilde wel vluchten, als die mogelijkheid maar bestond. De ziel is hier gesteld, gelijk de dichter in Psalm 142 uitroept: Ik zag uit ter rechterhand, en ziet, zo was er niemand, die mij kende; er was geen ontvlieden voor mij. Hier wordt nu waarlijk geleerd: Alles verbeurd en alles verzondigd. Als in één ogenblik treedt voor hen: de gerechtigheid Gods en de wet Gods.

De gerechtigheid Gods; hoe blinkt ze uit in haar heerlijkheid. Alomtegenwoordig. Zo wordt God thans gekend. Overal is Hij. Nergens kan Hij buiten gesloten worden Zijn alwetendheid wordt klaar in hun ziel ontdekt. O, niets is dus voor God verborgen. Hier komen al de zonden en de bergen van schuld, als een ondragelijke last terneerdrücken. Zijn vlekkeloze heiligheid ontdekt de walgelijkheid hunner zielen. Hier wordt het bewaarheid: Ik zal maken, dat ze een walging aan zichzelf hebben.

Zijn Goddelijke rechtvaardigheid wordt al onkreukbaar tentoongespreid. Gewis zal de rechtvaardige God het recht handhaven. O, die Rechtvaardigheid Gods; niets kunnen zij daartegen inbrengen. Zijn almacht. Alle middelen staan Hem ten dienste om Zijn rechtvaardige vonnis ook ten uitvoer te brengen. Met diepe schaamte belijden alle leerlingen, dat ze niets hebben in te brengen tegen al de deugden Gods. Hier komen zij, als beladen, belaste en verdoemelijke zondaren, wier mond gestopt is, voor God. Immers, Gods Heilige Wet getuigt mede tegen hen. Al de geboden Gods zijn door hen overtreden; niet één gebod is door hen gehouden. En... wie deze wet niet heeft volbracht, moet haar vloekvonnis dragen. En dan hun geweten; het is de medegetuige, die erkent, dat de Wet volkomen rechtvaardig en heilig is. Ook de Satan schaart zich aan de zijde der beschuldigders, zeggende: u hebt mij gediend, en menigmaal gewillig naar mijn inblazingen

geluisterd. Zij kunnen niets meer inbrengen tegen al deze beschuldigingen. Zij buigen het hoofd en roepen eenparig uit met volle overgave: Uw doen is rein; Uw vonnis gans rechtvaardig.

Hier wordt niet meer gebeden of gezucht om genade; maar hier wordt het Goddelijk recht niet alleen toegestemd, maar ook ten volle aanvaard.

Hier bezwijken al de leerlingen onder het Goddelijk recht.

Hier heeft de Kerk al Gods deugden lief.

Hier is niet één gedachte: Hoe word ik zalig?; maar alleen: Hoe komt God aan Zijn eer?

Hier aanvaarden zij niet hun vonnis met voorwaarden. O, nee!

Hier wordt onvoorwaardelijk onder Gods recht gebogen en de volle straf in onderworpenheid aanvaard.

Hier is het: Eén ogenblik in Zijn toorn, en een leven in Zijn goedgunstigheid.

Het vonnis, aldus volkomen rechtvaardig toegestemd en aanvaard, is de dood.

En volkomen waar, in de waarneming hunner ziel, zijn zij allen bereid hun vonnis ook te dragen. Er wordt niet gedacht: Misschien krijgen wij nog gratie. Dit zou ook niet kunnen, maar wat wél kan: de vrijheid in Christus. Hoor! De Rechter der ganse aarde spreekt: Want zij hebben allen gezondigd, en derven de Heerlijkheid Gods. Elk woord is een zaak. Volkomen wordt dit beaamd. Hoeveel zijn er, die menen, dat ze gerechtvaardigd zijn, maar die deze ontzaglijke stonde nooit hebben doorleefd. Allen gezondigd! Ja, dat is een onomstotelijke waarheid. En derven de heerlijkheid Gods. Voor eeuwig onder Gods gramschap; om nimmer Zijn heerlijkheid te aanschouwen. Derven, wat zegt hun dit? Het verklaart hen rechtvaardig, voor eeuwig, buiten de heerlijkheid Gods. De Rechter wacht nu een ogenblik.

Maar, hoor! Hij spreekt nogmaals.

En worden om niet gerechtvaardigd, uit Zijn genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is; Welke God voorgesteld heeft tot een verzoening, door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid, door de vergeving der zonden, die tevoren geschied zijn, onder de verdraagzaamheid Gods; tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid in deze tegenwoordige tijd; opdat Hij rechtvaardig zij, en rechtvaardigende dengene, die uit het geloof in Jezus is.

Hier is een ogenblik stilzwijgen.

O, welk een omkeer heeft er thans in hun ziel plaats. Onuitsprekelijke zaligheid doorstroomt hen. Hebben zij het in waarheid beleden; de zaligheid verbeurd te hebben; zij wordt hun nu geschonken. In het standelijke leven wordt ze begeerd. In het statelijke leven wordt ze geschonken en ook genoten.

Doch luister! Weer spreekt de Heere. Ik zal raad geven!

Wie is het, Die hier spreekt? Het is de vernederde, maar ook verheerlijkte Middelaar en Verlosser. Het is hun Heere Jezus Christus, maar ook Christus Jezus. Als Jezus, de Zaligmaker, en Christus, de Gezalfde, zagen zij Hem voorheen standelijk. Als Christus, uw Gezalfde Profeet, Priester en Koning - Hij is Jezus, de Zaligmaker van al hun zonden - zo ontvangen zij Hem nu. Ze hadden het vonnis des doods in hun zielen, maar ze ontvangen het eeuwige leven.

Hij is van de Vader geschonken om hun eeuwig geldende gerechtigheid te zijn.

Zij liggen daar voor Hem. Zie, Hij buigt Zich neder en omhelst hen, en, als in één ogenblik verandert álles. Gods toorn is gestild; want Zijn gerechtigheid is geheel voldaan. Hun zonden zijn vergeven op grond van recht in Christus Jezus. Hun schuld is betaald; door Zijn volkomen Borggerechtigheid. De hel is voor eeuwig voor hen gesloten. De wet is voldaan, ja geheel volbracht. En, waar zijn de beschuldigers? Zij zijn er niet meer. De band met de Heere is weer hersteld, alsmede met hemel en aarde. In de val hunner bondsbreuk in Adam was de band met God verbroken; maar in de laatste Adam weer hersteld. Ook de band met de hemel, die er niet meer was, is hersteld; terwijl de gemeenschap met de aarde weer genoten wordt; en straks, als er een nieuwe hemel en een nieuwe aarde zijn zal, volkomen. De Christus Gods richt dus hier de uitverkoren zondaar op, en verklaart hem het wondere heilgeheim van Gods recht.

U zijt bezweken onder Gods recht, zo spreekt Hij, maar, o wonder van Gods Wijsheid, ook behouden door Gods recht, omdat Ik, uw gezegende Middelaar en Verlosser, alles voor u voldaan heb. Vandaar, dat u nu ook moogt roemen in Gods recht. De leerlingen worden nu onderwezen in het onderscheid tussen: roemen in Goddelijke liefde en trouw, én roemen in het Goddelijke recht.

In het standelijke leven, ziende op Jezus Christus, hebben zij menigmaal geroemd in die onuitsprekelijke liefde. En ook mochten zij wel eens roemen in die trouw Gods, om hun gedurig, na zoveel omzwervingen, weer op te zoeken en te onderwijzen. Doch hun roem thans, uitgejubeld in het recht, is dieper. Natuurlijk roemen zij nu óók in Gods liefde en trouw, doch nu mogen zij meer verstaan van dat wonder hunner

verlossing in Christus Jezus. Toen zagen zij meer op de gaven, dan op de Gever. Hun roem ging toen meer over, wat ze mochten ontvangen, en niet over hun verlossing in Christus Jezus. Dat kende zij toen niet. Welk een vreugde is er in hun harten over deze heerlijke weldaad, hun geschonken. Ze ontkennen niet, hoe begeerlijk Hij hun was, toen zij Hem mochten zien. O, wat is het hun nu duidelijk: zien was nog geen bezitten. En nu: niets van hen; alles van Hem. Zij waren naakt, d.w.z. hadden geen gerechtigheid voor God. Hij bekleedde hen met de mantel der gerechtigheid. Zij waren zondig. Hij waste hen in Zijn bloed. Zij waren schuldig. Hij betaalde hun schuld. Zij waren vijanden. Hij verzoende vijanden door Zijn dood met God. Zij waren verloren. Hij heeft hen behouden; en dat voor eeuwig. Hoe heerlijk worden Zijn Ambten verklaard. Hij zal niet slechts een enkele raad geven. Nee. Ik zal raad geven, zo spreekt Hij. Is Zijn Naam niet Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst?

Hij zal verklaren Zijn wonderlijke ambten.

De grootste Profeet. De hoogste Priester. De eeuwige Koning.

Raad geven, dat is Zijn oogmerk; alles geven. Is Hij niet de eeuwige Wijsheid?

Wonderlijk is Hij; want Hij is waarachtig God en waarachtig mens; en Hij sterft en Hij leeft.

En dan Raad. Hij biedt Zichzelf aan voor allen, die geen raad meer weten. Hij wist raad, toen er bij mens en engel geen raad meer was. Raad, om Zichzelf tot een rantsoen te geven voor Zijn schuldig volk.

Sterke God. De sterkgewapende heeft Hij aangevallen en zijn vaten ontroofd. In die geweldige strijd in Gethsémané en op Golgotha.

Vader der eeuwigheid. Hij is, even gelijk als de Vader en de Heilige Geest, van eeuwigheid God.

En dan Vredevorst. Ja, Zijn Vrederijk zal geen einde nemen en eeuwig bloeit de gloriekroon, op 't hoofd van Davids grote Zoon.

Wanneer hen daar iets van verklaard wordt, zijn zij onbekwaam voor tijdelijke dingen. Het is feest in hun zielen. En daar Israël mocht rusten van zijn arbeid, als er feesten waren; zo ook zij; ze vieren feest. Het is hun feest der Vrijlating. Immers het jaar hunner verlossing is aangebroken.

O, dat kostelijk onderwijs, hun geschonken. O, dat bewonderen Zijner Priester-offerande. O, dat genieten Zijner heerlijke overwinning.

Het is niet weer te geven, wat in deze gangen gesmaakt wordt. En gewis, zij zouden niet verlangen naar een verandering in deze genietingen. Ontdekt. Wat missen zij dan?

Zij zijn wél getrokken uit de duisternis, door 's Vaders trekkende liefde, en gebracht tot Christus. Zij zijn echter nog niet door Christus tot de Vader gebracht. Wat nu? Wanneer dit gemis gekend wordt, kunnen zij dan zelf tot de Vader gaan? Nee! Ook hier is het 's Heeren onderwijzing, die niet gemist kan worden.

In de vorige lessen was reeds geleerd, dat sommige leerlingen in de dadelijkheid mochten ervaren, het eigendom van Christus te worden en ook met een Drie-enig God te worden bevredigd.

Toen is echter ook verklaard, dat dit geen regel was. Het merendeel van Gods volk leert dit geleidelijk. Vandaar, dat het ook in deze volgorde voor uw aandacht wordt uiteengezet. Dus, wanneer dit gemis ontdekt wordt, dan hebben de leerlingen kennis aan het rechterlijke Gods, aan het borgtochtelijke van Christus, maar missen het Vaderlijke. Dit kan weer veel droefheid en arbeid geven bij de Heere. De vreugde is dus nu wat getemperd, bij het doorleven van dit gemis. Zij kenden wél een lijdende, stervende en opgestane Zaligmaker, maar wisten niet van een verheerlijkte Middelaar, Die voor hen een biddende en dankende Hogepriester is. Hier wordt gemist: het kinschap, dat wil zeggen de aanneming door de Vader, van het in Christus geheiligde en volmaakt gerekende kind. O, welk een oceaan van Goddelijke liefde wordt hier ontsloten. De verheerlijkte Middelaar is ten hemel gevaren, dragende al Zijn uitverkorenen op de borst en de schouder, beduidende Zijn innige verknochtheid aan de Zijnen en hunne zekere bescherming en bewaring door Hem. 't Is een aanbiddelijke les, om geleerd te worden.

Door Hem, Die hen liefgehad heeft met een eeuwige liefde, gebracht voor de Vader. Geheel gewassen, gereinigd. Ja, in Hem gerekend, volkomen bekwaam om te beantwoorden aan het doel hunner verlossing. Hij biedt ze Zijn Vader aan, zonder vlek en zonder rimpel, geheel volmaakt in Hem. Het zijn degenen, die de Vader Hem gegeven heeft. Hij heeft ze gekocht en verlost. Het is Zijn volmaakte, Zijn duive, Zijn zuster, Zijn bruid. Hij is haar Broeder, ja, haar Bruidegom. Hier worden zij aangenomen, Nee, overgenomen uit de hand des Middelaars; gedrukt aan het hart des Vaders.

Dit is niet te beschrijven, maar alleen te doorleven. Hier wordt een blik vergund in het eeuwig welbehagen. Des Vaders liefde. Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde. Des Zoons borgtocht. U zijt duur gekocht; zo verheerlijkt dan God, beide in uw ziel en lichaam. Des Heiligen Geestes inwoning. Ik zal u een anderen

Trooster zenden; Die zal bij u blijven tot in der eeuwigheid. Hier, aan het hart des Vaders verklaart de Geest des Vaders, uw eeuwige verkiezing tot zaligheid; de fundamenten der gelukzaligheid en de arbeid des Heiligen Geestes, in werking, bediening en verzegeling. In deze les zou geleerd worden: de verhouding tussen de uitverkoren zondaar en de van God geschonken Middelaar. Ja, nog meer zal verklaard worden.

De verheerlijkte Middelaar brengt Zijn verlore Kerk tot Zijn Vader. En als hun Vader verklaart Hij Zich aan Zijn kinderen; en als Zijn kinderen schenkt Hij ze aan Zijn Zoon. Als de bruid van Christus worden ze dan gegeven aan de Heilige Geest, om hen, zolang ze nog op de aarde moeten verkeren, te bewaren, en door dit aardse tranendal veilig te geleiden.

De Drie-enige God is hun eigendom en zij zijn het eigendom van de Drie-enige God.

Ze worden nu door 's Heeren Geest geleid.

Laat ons dat nader bezien in de laatste gedachte.

Ten 6e de aller-getrouwste bewaring

Zijn de leerlingen achtereenvolgens geweest in de Onderwijsklas; de Opleidingsklas; de Verklaringsklas. Nu komen zij in de Bewaringsklas.

Steeds een lagere klas, om op te wassen in de Heere. In de Bewaringsklas? Is Gods volk dan geen vrij volk? Volkomen waar, maar... moeten zij dan niet bewaard worden? Zeer zeker, doch deze bewaring bedoelt geen gevangenschap. Verre vandaar! Nee, zij mogen genieten van de heerlijke vrijheid der kinderen Gods. Bewaard wil zeggen: beveiligd, verzorgd, geleid door 's Heeren Geest. Het was de Geest Gods, Die hen levend maakte, en Die hen bewerkte tot de zaligheid in Christus Jezus. De Geest van Christus, Die hun Christus openbaarde en verklaarde. De Geest des Vaders, Die hen deed uitroepen: Dezelve Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn. En indien wij kinderen zijn, zo zijn wij ook erfgenamen, erfgenamen Gods en mede-erfgenamen van Christus; zo wij anders met Hem lijden, opdat wij ook met Hem verheerlijkt worde. Deze Zelfde Geest blijft bij ons, ja, woont in de harten der leerlingen, als: de Geest des Heeren, en waar de Geest des Heeren is, aldaar is vrijheid: namelijk van het deksel der onwetendheid, van het juk der wet en de slavernij der zonde en des doods.

Ook in deze klas is er maar één Leerboek: Gods Onfeilbaar Woord.

Hier is het de klas der Heiligmaking; waar de Leraar tot de leerlingen spreekt: Mijn oog zal op u zijn.

- Gods zoekend oog naar Zijn kinderen - Goddelijke liefde.
- Gods ontdekkend oog in Zijn kinderen - Goddelijke eer.
- Gods bewarend oog óver Zijn kinderen - Goddelijke trouw.
- Gods Vaderlijk oog óp Zijn kinderen - Goddelijk welbehagen.
- Gods verlangend oog naar Zijn kinderen - Goddelijk doel.

Er is dus grote, onuitsprekelijke blijdschap, wanneer wij die heerlijke vrijheid in Christus Jezus mogen ervaren. De tong kan niet zwijgen en moet getuigen van dat grote heil, hun geschonken. Menig leerling ervaart, dat zijn lichaam te zwak is, om dit geluk te kunnen dragen. Indien de Heere het lichaam niet ondersteunde; het zou bezwijken. Het is de behoefte der ziel, het ook anderen aan te prijzen. O, dat zij toch ook dit geluk mochten ontvangen. Zij verhalen, hoe de Heere hen heeft opgezocht, dat het Zijn werk alleen was. O, wanneer zij zo met vrijmoedigheid mogen spreken over die wonderlijke wegen van toeleiding, wenen zij van blijdschap. Dat wondere werk van Gods Geest, om hen maar te onderwijzen in hun dwaasheid, om het altijd maar beter te weten dan de Heere. Hoe hun gebeden waren: raadgevingen, hoe de Heere hen zalig moest maken. Geest bedroefd. En dan die lieve vertroosting en bemoediging in dagen van moedeloosheid. O, ze kunnen niet anders uitroepen, dan: De Heere heeft alles wel-gedaan! Wat hebben zij geworsteld en gebeden, om maar niet ontkleed te worden; wat vreesden zij voor de Goddelijke rechtvaardigheid. En... wat een verrassing juist, dat recht Gods werd het vertrouwen der gelovigen. Uw recht, waar z' op vertrouwen, zo zingen zij. O, wat viel dat mee. De eeuwige dood verdiend en ze kregen het eeuwige leven. Welk een vreugde, toen die dierbare Christus hun niet alleen geopenbaard, maar later ook in eigendom geschonken werd. O, ze mochten uit- en ingaan met Hem. Hij was hun spijs en drank. Hij kuste mij met de kussen Zijnsmonds. Mijn Liefste draagt de banier boven tienduizend. Blank en rood is Hij. Zo jubelen zij. O, de lieflijke namen, die zij Hem mochten geven, ze zijn zo vele. Maar ook Hijzelf, die lieve Borg, Hij spreekt zo innemend. De ziel omhelzende, spreekt Hij: Hoe schoon zijn uwe gangen, o prinsendochter. Des Konings dochter is geheel verheerlijkt inwendig. Ja, met veel meer andere woorden

betuigt Hij: gij zijt voor eeuwig de Mijne. Aanprijzen, Hem verkondigen, Hem loven en prijzen; ze kunnen niet anders. Hun huisgezinnen, maar ook anderen, zullen het weten.

God heeft hen geroepen uit de duisternis der vervreemding van God. Hij heeft ze ook verbrijzeld, maar ook in Christus Jezus de verzoening geschonken. Zij zijn overgebracht in het Koninkrijk van Zijn Zoon, Jezus Christus. Nog meer; zij waren in hun bondshoofd Adam de gemeenschap met God kwijt; maar getrokken door de Vader tot en in Christus. Nu gebracht door hun geliefde Borg en Middelaar tot Zijn Vader, om de aanneming tot kinderen te verkrijgen. Abba, lieve Vader, mijn Vader, zo stamelen zij. Hier bezwijken de leerlingen van sterk verlangen. Dit is niet mogelijk weer te geven. O, dat onuitsprekelijk zalige; ver boven het aardse verheven. Die zoete, innige, zalige gemeenschap met God, die laat zich nooit beschrijven.

Wanneer de leerlingen, die dit mochten doorleven, zouden trachten om het weer te geven, dan bezwijken zij echter telkens onder de aandoeningen. Hun lichamen kunnen het haast niet dragen. Hier is geen één leerling bekwaam, om voor korter of langer tijd zich met aardse dingen bezig te houden.

Ze mogen in die tijden ver boven het stof leven en zoveel genieten van de Heere, dat hun gedachte dikwijls is, dat ze zo zullen worden thuisgehaald, om altijd bij de Heere te zijn.

Nu gebeurt dit wel eens een enkele maal, dat de Heere Zijn volk in deze zoete en zalige liefdesgangen thuishaalt, maar doorgaans laat God hen nog wat op de aarde, om... ja, om te leren, dat ze nog dagelijks bekeerd moeten worden. Hoe? Zulke leerlingen, die de Onderwijsklas en de Opleidingsklas en de Verklaringsklas al achter de rug hebben? Dat kan toch niet? Dat zijn toch doorgeleide Christenen? Die zijn er toch? Die zijn immers klaar? Wat ontbreekt hier dan nog?

Luister slechts naar datgene, wat de Leraar in de Bewaringsklas of de klas der Heiligmaking, verklaren gaat: *Ten 1e Gods zoekend oog naar Zijn kinderen - Goddelijke liefde.*

Hoe droevig het ook is, het is maar al te waar; deze zo groot bevoorrechte kinderen keren terug in zichzelf. De aardse dingen gaan hen weer beïnvloeden. Die ruimte, die gemakkelijker, die zoete, zalige vrede, Nee, ze is niet meer zo levendig in hun hart. En langzamerhand houden zij alleen nog de wetenschap over, van wat ze hebben mogen doormaken. Nu dreigt er groot gevaar voor deze kinderen, dat ze de wetenschap gaan vasthouden, als hun leven. Straks wordt het werkelijkheid. Ze missen de vrede en roepen met de bruid in het Hooglied: Ik zocht des nachts op mijn leger Hem, Dien mijn ziel liefheeft; ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet; ik zeide: Ik zal nu opstaan en in de straten omgaan, in de wijken en in de straten; ik zal Hem zoeken, Dien mijn ziel liefheeft; ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet.

Hier verklaart zich de liefde des Vaders, in de liefde des Zoons, door de liefde des Heiligen Geestes.

Hoe komt nu toch deze droeve toestand?

Wel, in de wetenschap hunner bekering waren zij niet meer ootmoedig; gaven zij de eer niet meer aan de Heere en spraken meer van zichzelf als van de Heere. Als vanzelf trok de Heere Zich met Zijn zo dierbare invloeden terug, en nu leren zij ook in deze weg weer hun dwaasheid voor de Heere belijden en bewenen.

Welk een wonder is het dan ook nu weer, dat Gods zoekend oog hen vindt in zulk een geestelijke verlatenheid en komt ze toe te roepen: Waarom zijt u zo droevig? Betuig tegen Mij; ben Ik er de oorzaak van? En dan dat hartelijke belijden: Nee, Heere; wij zijn zelf de oorzaak van deze zo ernstige afdwaling. Zie, hoe worden zij gewezen op die heerlijke waarheid: Zonder Mij kunt u niets doen. Ze hebben nodig en kunnen nimmer missen de heiligende invloeden van 's Heeren Geest, Die hen uit Christus' volheid bedient, als de heiligende Christus. Ook in deze weg is de Heere de Eerste, om naar hen te vragen en hen daar te brengen, waar weer ootmoedig voor de Heere gebogen wordt. Hun diepe afhankelijkheid moet hun steeds onderwezen worden; dat zij zonder de Heere niet uit- noch in kunnen gaan, opdat ze 's Heeren hulp en bijstand dagelijks nodig zullen hebben. En hun dagelijkse bekering in een hartelijke droefheid over hun zonden betonen; evenals volgens de Heid. Cat. Vr. en Antw. 90: Wat is de opstanding des nieuwen mensen? Het is een hartelijke vreugde in God door Christus, en een ernstige lust en liefde om naar de wille Gods in alle goede werken te leven.

Was het dus Gods zoekend liefdesoog, dat hen weer opzocht en terugbracht van hun dwaling; het is ook:

Ten 2e Gods ontdekkend oog in Zijn kinderen - Goddelijke eer; wat onze aandacht vraagt.

De Heere heeft hun zeer veel geschonken; hen Zijn liefde op ondubbelzinnige wijze betoond; maar nu verlangt Hij ook, dat ze, als Zijn kinderen Hem zullen eren, dienen en vrezen. Ook hier is weer ontdekking nodig. Zijn zij geroepen, ja gerechtvaardigd; nimmer mogen zij rust zoeken in deze hun van God geschonken weldaden. Vandaar, dat de Heere hen hier komt te leiden in hun verkeerde gangen. Vooral de rechtvaardigmaking wordt door menig leerling verkeerd gebruikt. De wetenschap der rechtvaardigmaking

is dan telkens het uitgangspunt hunner gesprekken en het wordt niet bemerkt, dat dit voor menigeen de grondslag is. Zijn hun medereizigers naar de grote eeuwigheid volgens hen niet gerechtvaardigd, men laat het andere besprokene, als niet ter zake dienende, maar rusten. Want hun rechtvaardigmaking is het middelpunt, waarop elke conclusie over de medemens getrokken wordt. Voldoet men dus niet aan deze eis, dan kan het onmogelijk waar werk zijn. Hier schuilt een grote fout in, waarvan afgebracht moet worden. Die het ondervonden hebben erkennen het volmondig, dat de leerling in die legering ver van zijn plaats is. Wat doet de Heere nu? Hij wijst hen met klem en aandrang, volgens Zijn Goddelijk Woord, op David, de man naar Gods hart, die het ook heeft geleerd, en het zo duidelijk zegt in Psalm 62:7, 8: Hij is immers mijn Rotssteen en mijn Heil; mijn hoog Vertrek, ik zal niet wankelen. In God is mijn heil en mijn eer; de rotssteen mijner sterkte, mijn toevlucht is in God. De Heere spreekt hier tot lering en ook de apostel Paulus leert ons: Die roemt, roeme in de Heere.

De grondslag der zaligheid ligt dus niet in roeping en rechtvaardigmaking, maar enkel en alleen in het Goddelijke wezen. En het is noodzakelijk dit Zijn volk te leren, door Zijn Goddelijk oog van ontdekking.

O, welk een les, om overal, zelfs uit de dierbaarste zaken, de grond te verliezen. Hoe nodig is dit voor alle leerlingen, die in deze Heiligmakingsklas mogen neerzitten. Zo'n leerling, die alleen in God zijn heil en toevlucht mag weten, noemt men onder Gods volk een uitgezet gelovige. Natuurlijk moet dit niet worden misverstaan. 's Heeren volk verstaat dit wel en weet, dat er mee bedoeld wordt, dat men met al de weldaden een arm schepsel is en blijft in zichzelf. Menigmaal wordt dan ook krachtig ervaren:

Ten 3e Gods bewarend oog óver Zijn kinderen - Goddelijke trouw.

In deze klas wordt iets verstaan van datgene, wat de profeet Zefanja leert, in het 3e hoofdstuk, vers 12: Maar Ik zal in het midden van u doen overblijven een ellendig en arm volk; die zullen op de Naam des HEEREN betrouwen. Het zilver wordt gelouterd, Psalm 66:10; en het goud wordt beproefd, 1 Petr. 1:7; zo ook 's Heeren kinderen. Hier moet de echtheid hunner bekering blijken. Welk een beproevingen moest David doormaken. Is ook hij niet gelouterd, gelijk men het zilver loutert? Heeft de apostel Paulus niet uitgeroepen: Ja, wij hadden al zelve in onszelven het vonnis des doods, opdat wij niet op onszelven vertrouwen zouden, maar op God, Die de doden verwekt; Die ons uit zo groten dood verlost heeft en nog verlost; op Welken wij hopen, dat Hij ons ook nog verlossen zal. O, vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen, maar uit die alle redt hem de Heere. Zij kunnen lichamelijk, natuurlijk of geestelijk zijn. Zeer duidelijk zegt ons 's Heeren Woord, dat de Heere Zich wel eens verborgen houdt voor Zijn volk - Jes. 45:15 - om Zich straks weer des te heerlijker te openbaren en te verklaren. Lichamelijke verdrukkingen. Menig leerling dezer school is naar het lichaam door 's Heeren hand aangeraakt. Soms heeft de Heere het willen gebruiken, om hen geestelijk behoefte te maken naar het heil in God. Menige traan heeft de leerling geschreid, om hier eenswillend mee gemaakt te mogen worden. Niet, dat ze ontkennen, dat hun ooit iets ontbroken heeft. O, nee! Ze kunnen dikwijls gewagen van 's Heeren onwankelbare trouw. Maar, hoe zwaar kan hun strijd zijn, wanneer zij, zoals Asaf, bijna zijn uitgeweken. Het is 's Heeren hand, die hen aangreep en bewaarde; anders waren zij hier omgekomen. Vele natuurlijke tegenheden kunnen hier nog bij komen. Immers, ook de leerling, die de Heere de schat der gezondheid geschonken heeft, is niet zonder kruis. Welk een moeite en druk in het tijdelijke leven is het deel dezer leerlingen. Er zijn er onder, die soms de ganse dag in kommer en verdriet verkeren en hun brood met tranen eten. O, dezulken weten van bijzondere noden, maar ook... van wondere uitredingen. Tenslotte hebben zij nog hun donkere, dorre en dodige tijden. Hun bidden; ja, hoe zullen zij het noemen; hun opgaan onder het Woord; hun lezen van het Woord; het is, of er een floers over hen ligt. Zou de Heere het dan niet weten? Zou zijn bewarend oog niet over hen zijn? Hij komt op Zijn tijd weer, en zó verrassend, dat hun zielen weer ontvangen en genieten, wat Jesaja uitroept: Om de treurigen Sions te beschikken dat hun gegeven worde sieraad voor as, vreugdeolie voor treurigheid, het gewaad des lofs voor een benauwden geest; opdat zij genaamd worden eikebomen der gerechtigheid, een planting des HEEREN, opdat Hij verheerlijkt worde.

Nu zien wij:

Ten 4e Gods Vaderlijk oog óp Zijn kinderen - Goddelijk welbehagen.

Gods Vaderlijk oog rust ook óp deze leerlingen. Het zijn immers Zijn kinderen. Hij heeft een welbehagen in deze leerlingen, in Christus Jezus, Zijn Zoon. Gods Vaderlijk oog. Welk een vriendelijk oog. 't Is een oog van welgevallen, maar ook van ontferming en medelijden, nu zij nog hier in dit aardse tranendal verkeren.

Een oog van welgevallen. Zij waren immers van nature kinderen des toorns, gelijk alle andere mensen; geheel dood in zonden en misdaden. Zoals de Vader, hun Vader, hen nu echter ziet, in die volkomen gerechtigheid van Zijn Zoon Jezus Christus, moet hier getuigd worden: In Hem is er geen zonde in Jakob en geen overtreding in Israël. Een oog van ontferming. Hoe diep worden zij in deze klas ontdekt aan hun inklevende verdorvenheid, aan hun smet der zonde. Vandaar, dat zij vaak met de bruid uit moeten roepen: Ik ben zwart, doch lieflijk (U dochteren van Jeruzalem), gelijk de tenten van Kedar, gelijk de gordijnen van Salomo. Ziet mij niet aan, dat ik zwartachtig ben, omdat mij de zon heeft beschenen; de kinderen mijner moeder waren tegen mij ontstoken, zij hebben mij gezet tot een hoedster der wijngaarden. Mijn wijngaard, dien ik heb, heb ik niet gehoed. Dit is voor bekommerde harten moeilijk te verstaan; dat de Kerk des Heeren, die zich het eigendom mag weten van een Drie-enig God, nog zó klaagt.

Maar hebt u dan nooit die wondere tegenstelling gelezen in Gods Woord?

Komt, laten wij er u op mogen wijzen:

Door eer en oneer, door kwaad gerucht en goed gerucht; als verleiders en nochtans waarachtig; als onbekend en nochtans bekend; als stervende en zie, wij leven; als getuchtigd en niet gedood; als droevig zijnde, doch altijd blijde; als arm, doch velen rijk makende; als niets hebbende en nochtans alles bezittende (2 Kor. 6:8-10).

En dan, als Paulus nog op een andere plaats uitroept: Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezees doods? Ik dank God, door Jezus Christus, onzen Heere (Rom. 7:24, 25).

Hoor ook, hoe hij in vers 18 tot en met 21 spreekt: Want ik weet, dat in mij, dat is, in mijn vlees, geen goed woont; want het willen is wel bij mij, maar het goede te doen, dat vind ik niet. Want het goede dat ik wil, doe ik niet, maar het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik. Indien ik hetgene doe, dat ik niet wil, zo doe ik nu hetzelfde niet meer, maar de zonde, die in mij woont. Zo vind ik dan deze wet in mij; als ik het goede wil doen, dat het kwade mij bijligt (Rom. 7:18-21).

Dit alles, en nog veel meer, zijn geestelijke raadselen, die door de bekommerde leerlingen niet worden verstaan. Doch ook de leerlingen in deze Bewaarklas hebben gedurig onderwijs nodig, om er iets van te verstaan. Als een getrouw Vader laat Hij Zijn oog van ontferming en medelijden op hen rusten, terwijl Hij hen verzekert, dat hun verdrukking maar een bestemde tijd zal duren.

Ten 5e Gods verlangend oog náár Zijn kinderen - Goddelijk doel.

De Heere verlangt naar de voleinding, al is dit natuurlijk geen menselijk verlangen. Hij verlangt naar het ogenblik, dat al Zijn kinderen bij Hem zullen zijn.

Hij verlangt naar Zijn kinderen en wel, om ze over te brengen naar het Rijk Zijner eeuwige heerlijkheid.

Alles zal echter geschieden op Zijn tijd. Hij zoekt hen gedurig op en betoont hun zijn liefde. Hij ontdekt hen telkens aan elke eigenbedoeling, opdat ze alleen Zijn eer zullen beogen. Hij bewaart hen ook te midden van alle ellende, moeite en tegenheden; hoe ontrouw zij ook dikwijls zijn; Hij blijft de Getrouwe. Terwijl Zijn Vaderlijke goedheid niet zal gedogen, dat hun iets zal wedervaren, wat niet nuttig en nodig is. Hij zal alle kwaad van hen weren, of ten beste keren. Zijn verlangend oog is gericht op de Zijnen en daarom werkt Hij ook een kinderlijk verlangen in hen op. Hoe meer door 's Heeren Geest daarin geleid, des te sterker worden de begeerten. Temidden van de tekenen der tijden roept de Heere de Zijnen door Zijn Geest toe: Heft uwe hoofden opwaarts, omdat uw verlossing nabij is. Eenmaal gaan al de leerlingen van deze School naar die plaats, waar niemand zal zeggen: Ik ben ziek. De een wordt vroeger van zijn post afgelost, dan de ander; doch allen zullen eenmaal, altijd bij de Heere zijn. Tot zolang blijft deze School in stand en bewaard. Nimmer zal deze School gebrek hebben aan leerlingen. Gedurig zal Hij ze opzoeken en overreden en plaatsen in de klas der Onderwijzing, om hen telkens door meerdere lessen te bekwamen voor de Opleidingsklas; en hoe lager zij voor de Heere leren bukken, hoe dieper hun schuldbesef wordt, des te spoediger komen zij in de Verklaringsklas; om dan ten laatste in de Bewaringsklas te leren: Zo wie het Koninkrijk Gods niet zal ontvangen als een kindeke, die zal geenszins in hetzelfde komen.

Wat zijn zij groot en wijs in eigen oog, als zij pas op de School komen, maar, wanneer ge hen ontmoet in de Bewaringsklas, in de heiligmaking, dan zijn zij als een kindeke, wachtend op en uitziend naar de Heere. Zij verwachten het alleen van Hem. Zij wachten, tot Hij hen opneemt in de eeuwige heerlijkheid. En dan zullen zij het uitjubelen: Door U, door u alleen, om het eeuwige welbehagen.

Zingen: Psalm 32:3 en 4.

Toepassing

Wij leven nog onder het aanbod van genade; en tot ieder onzer komt nog de Goddelijke boodschap: De goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechte man zijn gedachten; en hij bekere zich tot de HEERE, zo zal Hij Zich zijner ontfermen, en tot onzen God, want Hij vergeeft menigvuldiglijk. Niemand onzer zal kunnen zeggen : Tot mij is de boodschap niet gezonden. Hoe lange jaren heeft de Heere al aan u laten arbeiden? O, u ouden, wier hoofd reeds de grijzigheid siert. Hoe klopte Hij reeds in uw jeugd bij u aan; u biddende: Mijn zoon of dochter, geef Mij uw hart? Hoe legde Hij u neer op het ziekbed; klopte bij u aan. U beloofde het, als u weer herstellen mocht, gewis, u zoudt Hem dienen. O, wij vragen u, nu u oud geworden zijt, is de keus al gedaan? Of moet u met schaamte belijden: Ik leef nog, zo ik geboren ben? En gij, jongeling of jongedochter, die dit hoort of leest; wij bidde u: Luister toch naar 's Heeren stem. Hoe welmenend nodigt Hij ook u, om tot Hem te komen. Hij wil u zo gaarne gelukkig maken. Daartoe zond Hij Zijn Eniggeboren Zoon, opdat u in Hem zoudt geloven, als de Enige Naam tot Zaligheid.

Welke donkere tijden beleven wij. De ouden, die eens de steunsels der Kerk waren, zijn voor het merendeel al thuisgehaald. Er zijn nog enkele van die geoefende Christenen, die de breuk van Sion kennen, en ook nog wel eens mogen bewenen. Dit zijn de bidders, de kurken, waar de Kerk op drijft, te midden der woelende baren. Waar zijn echter de jongelingen en jongedochters, waar Gods vrees in woont?

O, mochten er nog toegebracht worden. O, Heere, kom toch! Doorwaai Uwen Hof, o Geest! Zeg tot het Noorden: Geef; en tot het Zuiden: Houd niet terug; breng Uw zonen van verre en uw dochters van het einde der aarde (Jes. 43:6).

De Heere mocht het nog eens doen, wat zou er een omkeer plaats grijpen. Het gewezen zou gehoord en de droefheid doorleefd worden; maar ook de blijdschap zou niet gemist worden. O, waren wij toch maar leerlingen van die Hoogste School met de Bijbel. Dit blijft voor ons allen de levensvraag.

Indien er maar één School was, namelijk de Hoogste School met de Bijbel, dan bestond er geen gevaar, dat men op de verkeerde school kon gaan; maar, omdat er meerdere scholen zijn, en nog wel zulke, die veel gelijkheid vertonen met de ware Hoogste School, daarom is nauw onderzoek geboden.

Allereerst hebt ge de School der godsdienst, zonder God; en de School der Christenen, zonder Christus.

Let wel: zo noemen zij zich zelf niet, maar zo noemen wij ze ter onderscheiding. Nee, zij noemen zich: School der Godsdienst en School der Christenen.

Er zijn er nog veel meer; vooral in de wereld, maar dit zijn wel de twee voornaamste Scholen.

(1) Wat de School der Godsdienst (zonder God) betreft, zij telt vele leerlingen. Het zijn voor het merendeel goedaardige mensen, die veel voor hun godsdienst en voor elkander doen en menigeen beschamen in hun ijver voor de godsdienst. Maar... ze hebben onder meer één gebrek. Zij zijn vijanden van de Hoogste School. Zij haten de leerlingen van die School en kunnen hen niet uitstaan. Zij eisen dan ook voor hun Godsdienstschool het Privilège (voorrecht) op: Wij bezitten de ware Godsdienst!

(2) De School der Christenen (zonder Christus) is heel mooi ingericht. Het is een schoon gebouw. Het maakt van buiten een overweldigende indruk. Ook de klassen zijn veel geriefelijker ingericht dan op de Hoogste School, terwijl de leerlingen hier steeds verhoogd worden. Uiterlijk zien de leerlingen er ook goed uit en hun kleding verraadt geen gebrek. Ook deze School beweert, dat zij alleen de ware School is, waar alleen goede Christenen gevormd worden.

Laten wij eens vragen, welke norm gebruikt wordt.

Op beide scholen antwoordt men: De Bijbel; en toch is hun antwoord niet volledig, want de Allerhoogste Leraar wordt er gemist. Eén School: De Hoogste School, bezit zulk een Leraar.

Hier op deze twee Scholen kunt ge uzelf aanmelden. Op voorwaarde van te geloven kunt u een plaats krijgen.

Zo gaat het echter niet op de Hoogste School.

O, vraagt u toch eens af, op welke school u bent?

Op de School der Godsdienst? Of op de School der Christenen? Welke klas bent u daar doorgekomen en hoe was het eindresultaat? Een niet en een nul? Zijt u steeds verhoogd? Of kwam u tenslotte in de Bewaringsklas terecht?

Op de Hoogste School komen alleen leerlingen, die gekenden zijn van eeuwigheid. Zij worden opgezocht door een almachtige en krachtige hand Gods.

Wie dat mag ervaren, wordt door Woord en Geest overtuigd van zonde en overgebogen voor de Heere en dan als aan de hand geleid en gebracht op die Hoogste School.

In de klas der Onderwijzing.

U hebt ze ontmoet, in die klas, die met u weenden, baden en ook wel eens zongen. Er was onderscheid. Ieder had zijn plaats; en toch, hoe menigmaal smolten uw harten ineen.

Zijt ge, medereiziger naar de eeuwigheid, op deze School, in deze klas? Hier behoeft ge geen lesgeld te betalen; ook niet iets mee te brengen. Hier is alles voor niets. Is dit niet groot? u moet bekennen, dat u uzelf nooit op deze School aangemeld zou hebben; om de eenvoudige reden, dat ge niet eens wist, waar die School was.

O, indien, wat wel eens gebeurt, een leerling getrokken wordt van de School der Godsdienst en hij onderwijs ontvangt in déze klas; wat belijdt hij dan met ootmoed, hoe hij voorheen alles in de godsdienst gezocht heeft. Hier roept hij uit: O, mocht ik toch de Heere leren kennen.

Er worden ook wel leerlingen van de School der Christenen geroepen; en door deze onwederstandelijke roeping komen zij op de Hoogste School. Ook zij getuigen het, hoe geheel verschillend het onderwijs is, hier, door de Allerhoogste Leraar gegeven, of op de Christenenschool.

Daar steeds maar vermaand tot alle maatschappelijke en Christelijke deugden, terwijl de vuile bron van zonden en ongerechtigheden niet ontdekt werd.

Kennen wij ons nu zó; als blinde, dwaze leerlingen, die telkens Goddelijk onderwijs nodig hebben. U kunt de Opleidingsklas dan niet voorbij.

Ook daar is uw plaats, om het met al de leerlingen te beamen, dat ook dit onderwijs zo leerzaam is.

Kent u dit onderwijs? Het wordt u gegeven, om als een arm, dood- en doemschuldig schepsel uw leven te verliezen en het uit 's Heeren hand weer terug te ontvangen. Hebt u het statelijk of standelijk geleerd?

Het is een aanbiddelijk wonder, indien u er iets van mag geleerd hebben.

Standelijk; ge moogt dan zien, wat u alleen gelukkig kan maken. Let wel, wij zeggen natuurlijk niet, dat dit niets is. O, nee! Het is een lieve, Goddelijke weldaad, als uw gewonde ziel zien mag en geloven, dat er een mogelijkheid is, om weer zalig te worden. Alleen, ... het is nog geen bezit.

En straks, als ge daar weer aan ontdekt wordt in de Verklaringsklas, dan wordt het voor u een wonder geheim. Ge gevoelt het zo pijnlijk. Hoe wordt ik toch die Goddelijke zekerheid deelachtig? Hem te mogen bezitten is hun hartelijk begeerte. Ach, waarom gaf Hij Zich toch niet, toen u u zo welmenend aanbod? Waarom nam Hij u toch niet aan? u had Hem toch zo lief. Hij alleen kon uw gemis vervullen. Ja, Hij kon het maar alleen zijn.

Het is reeds gezegd, u wilt Hem op grond van liefde hebben. Hij wil u ook hebben, doch, op grond van recht. O, verlies uw gerechtigheden. Verlies alles; verlies uw leven! Het zal u meevallen.

Wanneer u de ere Gods als het hoogste aanvaardt, dan schenkt de eeuwige Vader u Zijn Zoon Christus Jezus als uw Leven, uw Zaligheid. Kent u het? Weg wereld! Weg, schatten! U kunt niet bevatten, Hoe rijk ik wel ben. 'k Heb alles verloren, Maar Jezus verkoren, Wiens eigen ik ben.

Dit wil niet zeggen, dat hier de leerling de eerste was in het liefhebben. O, nee! Maar het is de wederliefde, die het hier niet langer kan uithouden. Zij moeten getuigen van hun liefde, tot Hem. Dat volbrachte borgwerk. Die volkomen bedekking. O, welk een Schuilplaats. Geen vloed kan hen bereiken. De storm mag hun Schuilplaats beuken, geen nood; Hij is de Rots der eeuwen. Die in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, die zal vernachten in de schaduw des Almachtigen (Psalm 91:1).

Niets, nee niets, kan hen scheiden van Hem. Zo is hun ziel in die tijd gesteld. Maar Hij, Die het goede werk begonnen is, zal het ook voleindigen tot op de dag van Jezus Christus.

U kunt nog meer leren. De God en Vader van de Heere Jezus Christus wordt ook uw Vader, in Hem, door de Heilige Geest en u Zijn kind. U mag het leren; Christus Jezus te kennen in Zijn opstanding en hemelvaart. Een lijdende Borg, maar ook een opgestane Christus, een verheerlijkte Middelaar. Een biddende en dankende Hogepriester.

De Heere brenge ons allen op zijn School.

In de klas der Onderwijzing.

In de klas der Opleiding.

In de klas der Openbaring.

In de klas der Bewaring of Heiligmaking.

O, daar leren zij al minder worden. Een uitgezet gelovige worden zij, die het alleen maar erkennen: Hij is de Alfa en de Omega; het begin en het einde.

Heiligmaking: sterven - leven. De Heere komt het Zijn leerlingen meer en meer te leren. O, dat leven uit Hem. Die lieve bediening des Heiligen Geestes. Van de Vader, uit de volle, rijke en heerlijke Christus, door die lieve Geest.

Zakken, zinken, bewonderen, zich verlustigen. Dit wonderbaarlijke der Goddelijke wegschenking. O, die dit ervaart, spreekt niet over het Vaderlijke, maar van hun kind-zijn.

Wij bedoelen dit er mee. **Er zijn er altijd geweest; ook in vroeger dagen en zelfs nu nog, die een gedaante van Godzaligheid hebben, maar de kracht van hetzelfde verloochenen. Zij missen het wezen der zaak. Zulke mensen beginnen doorgaans met hoge zaken. Zij overbluffen daarmee 's Heeren kleine volk, die zich er zo buiten zien. Zij hebben het erover, dat God hun Vader is, Christus hun Borg en zijn al de stukken door. Ziet ge, dan weet ge het; ze staan ver boven u allen.**

Nee, nee, zo is het niet!

Diegenen, die werkelijk het rechterlijke, Borgtochtelijk en ook het Vaderlijke mag geleerd hebben, spreekt uit de beleving van het kind-zijn. Hoe klein, hoe eenvoudig, ongekunsteld, wordt dan gehandeld over die dierbare zaken. Dan beluistert ge een kindeke, zoals ge het lezen kunt in 1 Kron. 29:11: Uwe, o HEERE, is de grootheid en de macht en de heerlijkheid en de overwinning en de majesteit; want alles, wat in de hemel en op de aarde is, is Uwe; Uwe, o HEERE! is het Koninkrijk, en Gij hebt U verhoogd tot een Hoofd boven alles.

Daar is de Heere de Hoogste en David de minste.

Dan wordt begonnen bij de opzoekende daad en als ge zo'n leerling niet van nabij kent, dan houdt ge hem of haar voor een pas beginnende op de Hoogste School.

Als ge echter wat langer luisteren moogt, dan wordt ge een en al verbazing, bij het horen verklaren, op zulk een eenvoudige, onopgesmukte wijze, wat 's Heeren leerling op die School in de verschillende klassen zo al geleerd heeft.

Geen zweem van gemaaktheid. Ge hoort hier, wat God gedaan heeft. Dat al de leerlingen des Heeren maar veel met vrijmoedigheid en eenvoudigheid van die heerlijke, Goddelijke lessen getuigen mochten.

En gij, die niet vreemd zijt van de lessen der Onderwijsklas.

Op 's Heeren tijd gaat ge zeker over in de Opleidingsklas.

En die daar nog onderwijs mag ontvangen; ook u wordt niet vergeten. Blijf op de Heere wachten. Hij is een verrassend God.

Ook voor u, die in de Verklaringsklas zit, is de Heere de Getrouwe. Hij zal alles opklaren. Al de raadselen, die nu nog uw ziel benauwen, zal de meerdere Salomo eenmaal oplossen.

En dan gij, die in de Bewaringsklas zit. Iets kent ge ervan, dat zult ge niet ontkennen. En dat iets, wat zal dat straks dan zijn? Want in deze klas blijft ge, tot ge geheel pasklaar zijt en beantwoordt aan het doel van uw Goddelijke Schepper.

Het doel, wanneer u Gods raad hebt uitgediend. Dan gaan al de leerlingen daarheen, naar het Koninkrijk der eeuwige heerlijkheid. Door de dood, de laatste vijand, naar hun eeuwig Thuis. Het Paradijs. Het nieuwe Jeruzalem. Altijd bij de Heere, om de Drie-enige God eeuwig te loven en te prijzen.

Daar, verlost van het lichaam der zonde en des doods. Nimmermeer droefheid; eeuwige blijdschap zal hun deel zijn. Vraagt u, of ze weten, wat ze daar gaan doen? Luister dan naar Openbaringen 7:15-17: Daarom zijn zij voor de troon van God, en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel; en Die op de troon zit, zal hen overschaduwen. Zij zullen niet meer hongeren, en zullen niet meer dorsten, en de zon zal op hen niet vallen, noch enige hitte. Want het Lam, Dat in het midden des troons is, zal hen weiden, en zal hun een Leidsman zijn tot levende fonteinen der wateren; en God zal alle tranen van hun ogen afwissen. AMEN.

Slotzang: Psalm 143:10